

CVETJE
Z VRTOV SV. FRANCISKA

in petih prvih sobot 129. — Klic misijonske nedelje 130. — Mariji ob rojstvu 132. — Navdihi tretjerednikom 133. — Dve, tri stvari za življenje 134. — Srce naše vere — sveta maša 135. — Oltar Srca Jezusovega v frančiškanski cerkvi v Ljubljani 136. — Velika obljuba 137. — Pobožnost sv. Frančiška 138. — V angelskem varstvu 139. — Kako se gibljejo tretjeredne skupščine 140. — Sv. Bernardin Sienski 141. — Frančiškanski misijoni (priloga) 143—146. — Duhovnik v Katoliški akciji 147. — Iz moje celice 149. — Serafinske zvezde 150. — Sveta Terezija Deteta Jezusa 151. — Oktober 151. — Izgubljeni sin 152. — Albanska mladenka 153. — Od kod nezadovoljstvo 157. — In naj molijo za mrtve 159. — Pax et bonum 160.

Bezugspreis ganzjährig 18 Lire.

Einzelne Nummer 3.— Lire. Für den Unabhängigen Staat Kroatien 60 Kune. Erscheint zweimonatlich. Mit Genehmigung der kirchlichen und Ordens-Behörden herausgegeben von der Franziskaner-Provinz des hl. Kreuzes. — Vertreter P. Odilo Hajnšek OFM, Provinzialprokurator. — Schriftleiter P. Odilo Hajnšek OFM. — Schriftleitung und Verwaltung des »Cvetje« in Laibach, Franziskanerkloster. — Postscheckkonto Nr. 11.495. Druck bei Ljudska tiskarna in Ljubljana (Josef Kramarič).

Celoletna naročnina 18 lir.

Posamezna številka 3.— lire. Za Nez. Hrvatsko 60 kun. Izhaja dvomesečno. Z dovoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti izdaja frančiškanska provincija sv. Križa. — Zastopnik p. Odilo Hajnšek OFM, prov. prokurator. — Urednik p. Odilo Hajnšek OFM. — Uredništvo in upravnništvo »Cvetje«, Ljubljana, Frančiškanski samostan. — Številka ček. rač. 11.495. Natisnila Ljudska tiskarna, Ljubljana (Jože Kramarič).

Rimsko serafinski koledar za l. 1944

September — Kimavec

1 P	Čm.	B. Janez in Peter m. I. r.	16 S	Čm.	S. Kornelij in Ciprijan muč., S. Eufemija in tov. m.
2 S		B. Janez Apolinar in Severin m. I. in III. r., S. Stefan kralj	17 N	PO. VO.	16. pb. n., Rane N. S. O. Frančiška
3 N		14. pob. n.	18 P	PO.	S. Jožef Kupertin sp.
4 P	PO.	S. Roza Viterb. dev.	19 T		S. Januarj in tov. m.
5 T		B. Gentil m. I. r., S. Lavrencij sp.	20 S		KV., S. Evstahij in tov. m.
6 S	Čm.	B. Liberat in Peregrin sp. I. r.	21 Č		S. Matej apostol
7 Č	Čm.	Od dneva	22 P		KV., S. Tom. Vil. šk., S. Mav. in t. m.
8 P	VO. PO. X	Rojstvo B. D. M., S. Hadrijan m.	23 S		KV., Najdba S. Klare, S. Lin pm., S. Tekla dm.
9 S	Čm.	B. Serafina vd., S. Gorgonij m.	24 N		17. pb. n., S. Pacifik sp., M. B. Reš.
10 N		15. pob. n., B. Apolinar in t. m., S. Nikolaj T. sp.	25 P		B. Frančišek-Marija sp.
11 P		B. Bonaventura Barcel. spozn., S. Prot. in Hijacint m.	26 T		B. Lucija d., S. Ciprijan in J. m.
12 T	PO.*	Presladko Ime Marijino	27 S	PO.	S. Elzearij sp., S. Kozma in D. m.
13 S	Čm.	B. Frančišek Kald. sp.	28 Č	Čm.	B. Bernardin Feltr. sp., S. Večeslav m. (Molitve za naše rajne)
14 Č		Povišanje sv. Križa	29 P	PO.	S. Mihael nadangel
15 P		7 žal. B. D. M., S. Nikomed m.	30 S		S. Hijeronim c. uč.

Oktober — Vinotok

1 N		18. pob. n., B. Janez in Nikol. sp., S. Remig. šk.	15 N		20. pob. n., S. Terezija Avil. d.
2 P	PO.	S. Angeli varuhi	16 P	Čm.	S. Hedviga vd.
3 T		S. Terezija D. J.	17 T		S. Marjeta Marija Alacoque d.
4 S	PO. VO. X	S. N. O. Frančišek ust. 3 redov	18 S		S. Luka evangelist
5 Č		B. Felicija d., S. Placid in t. m.	19 Č	PO.	S. Peter Alkantarski sp.
6 P	PO.	S. Marija-Frančiška d. III. r., S. Bruno sp.	20 P		S. Janez Kancij sp.
7 S		Kraljica presv. Rožnega venca, S. Marko, S. Sergij in tov. m.	21 S	Čm.	S. Jak. šk., S. Hilar., S. Urš. in t. m.
8 N		19. pob. n., S. Brigita vd.	22 N		21. pb. n., Posveč. cer. (Misijonska)
9 P		S. Janez L., S. Dioniz in tov. m.	23 P		B. Jožefina d. in m.
10 T	PO.	S. Daniel in t. m., S. Franč. Bor. sp.	24 T		S. Rafael nadangel
11 S	PO.	Vaterinstvo B. D. M., Osmina	25 S	Čm.	B. Balt. sp., S. Krizant in Darija m.
12 Č	PO.	S. Serafin sp.	26 Č	PO.	B. Bonav. Pot. sp., S. Evarist pm.
13 P	Čm.	S. Edvard kralj	27 P		6. dan med osmino Posv. cerkva
14 S		S. Kalist I. pm.	28 S		S. Simon in Juda Tadej ap.
			29 N	PO.	22. pob. n., Kristus Kralj
			30 P	PO.	B. Angel Ak. sp.
			31 T		B. Krištof in Toma sp. I. r.

Razlaga kratice: VO. = vesoljna odveza, PO. = popolni odpustek, Čm. = črna maša, ki je dotični dan dovoljena. X = popolni odpustek le za člane Frančiškanske misij. zveze.

* PO celo osmino. Poleg navadnih pogojev še udeležba pri sv. maši.

Začnimo znova skupno pobožnost devetih prvih petkov in petih prvih sobot

Božje usmiljenje, ki naj naredi konec nepopisnemu trpljenju sedanosti, moremo upravičeno pričakovati le, če po vseh svojih močeh božji pravičnosti za grehe in žalitve zadoščujemo, in to po presvetem Srcu Jezusovem in brezmadežnem Srcu Marijinem.

Papež Pij XII. je dne 11. junija letos vernikom, ki so se zbrali pred čudodelno podobo Naše ljube Gospe božje ljubezni, da se ji za rešitev iz vojnih nevarnosti zahvalijo, med drugim dejal: »Kdor bi hotel od brezmadežne Device Marije sprositi konec šib brez resnega sklepa krščanske prenovitve zasebnega in javnega življenja, bi zahteval od Boga nekaznivost za krivde in pravico, da si uredi lastno življenje ne po božjih zapovedih, ampak po razbrzdanih strasteh. Takšna prošnja bi bila pravo nasprotje krščanski molitvi, bi bila žalitev božja, izzivanje njegove pravične jeze in dokaz zakrknjenosti v grehu.«

Da pomagamo rešiti svoj narod iz vseh pretečih nevarnosti, predvsem iz nevarnosti brezboštva, moramo v smislu obljub, ki smo jih napravili ob priliki spokornih procesij, zadoščevati za grehe vsega naroda, posebno za vso razuzdanost in za zle navade v vedenju in obleki, za versko brezbržnost in težmerno hlastanje po vsakovrstnem uživanju, za nespoštovanje Gospodovih pravic, zlasti na Njemu posvečene dneve, za krivične obogatitve na škodo revežev, za grehe materializma v vsaki obliki.

Združeni v skupni volji zadoščevati in svoje življenje poboljšati v duhu posvetitve presvetemu Srcu Jezusovemu in brezmadežnemu Srcu Marijinemu, bomo sebi in vsemu narodu očistili vest, obnovili spoznanje za vrednote duha, da krenemo vsi na varno pot izpolnjevanja božjih zapovedi, v čemer je zagotovilo sreče za sedanost in bodočnost.

Skupno pobožnost prvih petkov bomo začeli letos meseca avgusta in jo končali s prvim petkom aprila prihodnjega leta 1945. Obenem pa bomo meseca avgusta začeli vrsto petih prvih sobot in jo končali prvo soboto meseca decembra. Z novim letom pa bomo začeli takoj drugo vrsto prvih sobot in jo končali v maju prihodnjega leta 1945.

S to pobožnostjo, upam, se bomo duhovno pripravili za darove božjega usmiljenja, ki jih hočemo v ponižnem zadoščevanju sprositi zase in za ves narod v neomajnem zaupanju v moč skupne molitve, saj verujemo v Jezusovo besedo:

»Ako se na zemlji dva izmed vas zedinita v kateri koli prošnji, jima bo vse storil moj Oče, ki je v nebesih« (Mt 18, 19).

Presveto Srce Jezusovo in brezmadežno Srce Marijino sta rešilni znamenji za nas in za naš narod in ves svet. Pod ti znamenji smo se postavili, njima so se naše družine posvetile — pri njiju vztrajajmo in ne bomo osramočeni.

† Gregorij Rožman, škof ljubljanski.

P. Marijan:

Klic misijonske nedelje

Že devetnajstič bo letos ves katoliški svet obhajal misijonsko nedeljo. Na ta dan, ki bo 22. oktobra, t. j. 4. nedeljo v oktobru, bomo katoličani vsega sveta v sebi poživili zavest misijonske dolžnosti, ki nas veže, da sodelujemo pri misijonskem delu Cerkve. Na ta dan se bodo verniki vsega sveta združili kot ena družina v molitvi in po Jezusu Kristusu prosili Nebeškega Očeta: »Pridi k nam tvoje kraljestvo!« Molitvam bodo pridružili žrtve in darove za misijone. Misijonski tisk, misijonski govori, predavanja in prireditve pa bodo vršili propagando za vzvišeno misijonsko misel. Misijonska nedelja je res praznik katoliške vzajemnosti in bratstva vsega človeštva. Katoliški narodi, morda med seboj sprti po vojni vihri, čutijo, da so eno v volji graditi Kristusovo Cerkve, kjer je še ni. Katoliški narodi se sklanjajo kot starejši bratje k mlajšim bratom-poganskim narodom, da bi jih z bratsko ljubeznijo pripeljali v edino pravo katoliško Cerkve.

Mi katoliški Slovenci nikakor ne smemo manjkati letos v krogu onih, ki bodo v duhu in po navodilih Cerkve praznovali misijonsko nedeljo. V naših srcih, ki so polna skrbi za vsakdanji kruh, za golo življenje in obstoj in vero naroda, mora dobiti svoj prostor tudi skrb za razširjenje kraljestva po vsem svetu. Morda se bo komu ta zahteva za naš težko preizkušeni narod zdela pretirana, neprimerna ali celo škodljiva. Morda bo beseda »misijoni« vzbudila v njegovem srcu nevoljo, ki se bo na zunaj pokazala v ugovoru: »Kaj nas mučite zdaj s Kitajsko, Japonsko, Indijo in Afriko, ko Slovenija drvi v brezboštvo. Doma je naše misijonsko polje. Za svoje zašle slovenske brate molimo in se žrtvujemo, za svoje reveže skrbimo!« Kako naj odgovorimo na ta tako pogosten ugovor v današnjih dneh proti misijonskemu sodelovanju? Najbolj na mestu so besede, ki jih je Kristus govoril farizejem: »To je bilo treba storiti in onega ne opustiti« (Mt 23, 24). Gotovo je, da je treba veliko moliti in se žrtvovati za spreobrnjenje grešnikov med nami in skrbeti za reveže. Naša velika dolžnost je to, ki je nihče ne bo nadomestil, ako je mi ne bomo izpolnili. Toda ta dolžnost je popolnoma združljiva z izpolnjevanjem misijonske dolžnosti. Še več! Izpolnjevanje misijonske dolžnosti bo našemu narodu v njegovih najtežjih dneh naklonilo posebno božje varstvo, mu zagotovilo obstoj in vero. Sv. vera nas uči, da Bog vodi zgodovino narodov pod vidikom ustanovitve razširjanja in utrjevanja svojega kraljestva na zemlji — sv. Cerkve. Vsa zgodovina človeštva gre k enemu velikemu cilju, da bi vsi narodi stopili v Kristusovo Cerkve. V stari zavezi je Bog izbral izraelski narod, da je bil nosilec velike božje zamisli o božjem kraljestvu na zemlji. Iz njega je izšel Odrešenik sveta, v katerem naj bi bili blagoslovljeni vsi narodi. Zaradi tega svojega velikega poslanstva je bil izraelski narod poseben ljubljeneček božji. Bog ga je vodil in skrbel zanj, kot vodi in skrbi dobra mati za svojega otroka. Bogu je bil ljub in drag, kot je človeku ljuba in draga punčica v očesu. Ko pa je izvoljeni narod zavrgel ustanovitelja katoliške Cerkve in božjo zamisel o vesoljnem božjem kraljestvu na zemlji, je Bog tudi njega zavrgel. Od tega časa je raz-

kropljen in preganjan po vsem svetu. V novi zavezi je Cerkev nosilka božjega kraljestva vsem narodom. Narodi, ki ji pri tem delu pomagajo, so posebni ljubljenci božji. Bog zanje z izredno ljubeznijo skrbi, jih vodi in varuje v verskem, nravnem in časnem oziru. Katoliški narod, ki bi bil tako ozkosrčen, da bi se sam vase zaprl in bi ne hotel pomagati pri razširjanju božjega kraljestva na zemlji, bi ga Bog zavrgel, ker ne bi izpolnil svoje naloge. Iz tega razloga je silno važno, da mi katoliški Slovenci Bogu podarimo odločno voljo, da bomo v bodočnosti bolje izpolnjevali misijonsko dolžnost, kot smo jo doslej. Obljubimo Bogu, da hočemo v bodoče posredovati pravo vero poganskim narodom! Če bo Vsemogočni videl našo resnično in iskreno voljo, da hoče naš narod biti v bodoče nosilec božjega kraljestva nevernikom, bo ohranil njegov obstoj in ne bo dopustil, da bi izgubil pravo vero. Prej omenjeni ugovor proti misijonskemu delu v sedanjem času je torej ničeven. Za tistega, ki mu je res mar obstoj in verska obnova našega naroda, bo poročstvo narodnega obstoja med nami — misijonsko delo. — Tak misijonskega dela ne bo oviral in mu nasprotoval, ampak ga po svojih močeh podpiral; podpiral stalno, zlasti pa bo izrabil dobro misijonsko nedeljo. Kaj naj storimo letos, da bo misijonska nedelja čim bolj uspela? Troje. 1. Na misijonsko nedeljo se moramo dobro pripraviti. 2. Misijonske nedelje proslavimo v pravem duhu! 3. Ohranimo po misijonski nedelji v sebi in drugih misijonsko navdušenje!

1. Priprava na misijonsko nedeljo. Nobena proslava ne more uspeti brez temeljite priprave. Zato je nujno potrebno, da se na misijonsko nedeljo vsaka župnija, kjer je to možno, dobro pripravi. Lansko leto so skušali v nekaterih župnijah ustanoviti misijonske odseke, ki naj bi pod vodstvom župnika izvršili vse potrebne priprave na misijonsko nedeljo. Kjer je bila izvedena njih organizacija, tam je misijonska misel župnijo razgibala in misijonska nedelja je rodila lepe uspehe. Zlasti so ti odseki izvedli v župnijah vpis vernikov v DŠV. Ti odseki naj bi na svojih sejah razpravljali, kako bi se misijonska misel čim bolj širila v župniji, kako bi se izvedel vpis faranov v DŠV, kako bi se misijonsko časopisje čim bolj razširilo in kako bi se izvedla misijonska prireditel na misijonsko nedeljo. Odseki pa naj bi njih zamisli in sklepe izvrševali. Prečastiti gg. župniki bodo iskali sodelavcev za misijonske odseke. Misijonski prijatelji in prijateljice, bodite jim v pomoč in požrtvovalno izvršujte naložene naloge. Poleg zunanje priprave mora biti tudi notranja molitvena priprava na misijonsko nedeljo. Kakor lani bo tudi letos v ta namen Baragova develdnevnica. Udeležujte se je vsi z veliko vnemo in pridobivajte druge zanj!

2. Misijonska nedelja. Misijonska nedelja naj bi bila dan molitve in propagande za misijone. Dan molitve: vsi naj bi se ta dan zavedli važnosti molitve in žrtve za misijone in naj bi veliko za misijone molili in žrtvovali. Vse naše molitve, žrtve, sv. maše in sv. obhajila naj bodo ta dan posvečene misijonom. Dan propagande: ne zamudite misijonske pridige, udeležimo se misijonske prireditve in kupujmo misijonski tisk in ga širimo med drugimi!

3. Po misijonski nedelji. Pravo misijonsko miselnost in navdušenje za misijone si bomo ohranili z branjem misijonskega tiska. »Misijonski koledar«, ki si ga boste kupili na misijonsko nedeljo, naj ne bi ležal zaprašen na polici ali pa romal med staro šaro. Skrbno ga prebirajte! Naš splošno misijonski list »Katoliški misijoni«, ki ga vsi naročite, naj bo vaša tečna misijonska mesečna duhovna hrana. »Cvetje« s svojo misijonsko prilogo »Frančiškanski misijoni« pa naj spominja, da kot otroci sv. Frančiška v svojih molitvah, žrtvah in darovih ne smete pozabiti na svoje brate in sestre v sv. Frančišku, ki na vseh velikih misijonskih poljih pomagajo graditi Cerkev božjo.

Molitve in žrtve za misijone, katerih pomena se boste znova zavedeli na misijonsko nedeljo, naj vam pridejo v sveto navado. Saj očenaš z zdravamarijo

za DŠV in očenaš z zdravamarijo za FMZ naj bi vsak dan odmolili. V svoji človeški slabosti tako radi pozabimo na misijonsko molitev. Zato naj bi vsak desetnik DŠV in gorečnik FMZ ne skrbel le za točno plačevanje članarine, ampak naj bi večkrat v letu stopil s svojimi člani v stik in jih na primeren način opomnil na njih misijonsko molitveno dolžnost.

Vsak katoličan, zlasti pa tretjerednik-ca, naj bi prisluhnil klicu misijonske nedelje in ga v svojem življenju izpolnjeval. Pri tem naj se zaveda, da bo Kristus zvesto izpolnil obljubo: »Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse, kar potrebujete za telo, se vam bo navrglo!« (Mt 6, 33.)

Fr. Bazilij:

Mariji ob rojstvu

Iz tebe
je izšlo
sonce pravice
Kristus
naš Bog

Srečni dan, ko prisvetila
si na zemljo, zvezda mila,
o Marija!...

V uri jasni, o Izbrana,
nežno je na čelo poljubila
in v plenice Te povila
— hčerko drago — mati Ana.

Sladko objeli so angelski spevi
dušico Tvojo
in jo slavili strun zlatih odmevi — —

Bog pa stegnil blaženo rokó
je tež revni svet:
tisto uro ves prevzel
blagoslovil je zemljó.

Srca vsa so zadrhtela...
Večno Tebi bodo pela —
o Marija!...

Sedem žalosti bl. Device Marije.

»Komu naj te primerjam ali kdo ti je podoben, hči jeruzalemska? Zakaj kakor morje je velika tvoja bolečina.« Tako je napisal prerok mnogo prej, kot je starček Simeon napovedal Mariji: »Tvojo dušo pa bo presunil meč bolečin.« Oba sta prav povedala. Sedem mečev je prebodlo brezmadežno Srce Marijino in ni mučenca, ki bi toliko trpel, kot je Mati božja trpela za svojega Sina. »Tvoje dušo je torej presunila silna bolečina,« pravi sv. Bernard, »da Ti po pravici pravimo Kraljica mučencev; v Tebi je bolečina zaradi ljubezni presegla telesno bolest.« In dalje sprašuje isti svetnik: »Ali niso bile ostrejšše one besede: 'Žena, glej, tvoj sin!?' Kakšna sprememba! Janez Ti je bil dan za Jezusa, služabnik za Gospoda, učenec za učitelja, Zebedejev sin za božjega Sina, čisti mladenič za pravega Boga. Kako ne bi Tvoje tako čuteče duše presunil meč, ko si to slišala, ko celo naša kot kamen in železo trda srca sam spomin na to presune.«

15. septembra obhajamo spomin te Matere mučenice. Ali nimajo naše matere ravno v sedanjih časih, ko toliko trpijo, ko jim more sinove in hčere, pričakovati od nebeške Matere Dolorose tolažbe in pomoči. Ob premišljevanju Njenih bolečin bodo videle, kako malo so še trpele in kako prav ima prerok, ko pravi: »Komu naj Te primerjam...«

Vtis ran sv. očeta Frančiška.

Je pač največji dar, ki ga je podelil Jezus svojemu zvestemu služabniku, in ena najlepših odlik za nas. Če je Gospod podaril sv. Frančišku kot plačilo za njegove kreposti pet bolečih ran, zaradi katerih je nato dve leti neizmerno trpel in umrl, če se je sveti Očak kazal srečen zaradi velikega daru, tako da je rane celo skrival in jih imel za dragocene bisere, moramo tudi mi resno premišljati nauk o trpljenju in trpljenje samo sprejemati s svetniško močjo in veseljem. — Praznik obhaja vsa Cerkev 17. septembra in priporočamo, da se nanj pripravite s tridnevnično.

Naš sveti oče Frančišek.

»Vir catholicus et totus apostolicus« ga imenuje sv. Cerkev v svojih molitvah. Da, sv. Frančišek je bil resnično ves katoliški in apostolski mož. V 12. in 13. stoletju, ko je živel, so bili časi zelo podobni današnjim. Po Evropi in drugod po svetu je divjalo preganjanje sv. rimske Cerkve. Tedaj je nastopil sv. Frančišek in reformiral katoliški svet, svojim bratom pa je napisal v Vodilu: Bratje naj bodo podložni sv. rimski Cerkvi ter pokorni papežu Honoriju in njegovim naslednikom. S tem je svoj red popolnoma podvrget oblasti Cerkve in ji dal svoje sinove na razpolago. Bil pa je tudi apostolski. Sam je šel v misijone, v svojem Vodilu je kot prvi izmed redovnih ustanoviteljev svetoval bratom, naj gredo v misijone. (Glej misijonsko prilogo »Cvetja«!) Sv. Cerkev se zaveda, kaj ji je sv. Frančišek. Zato ga je sv. oče Pij XI. postavil za zavetnika KA, da bi on, ki je ob svojem času razkristjanjeni svet zopet spravil pod sladki jarem Kristusovih zapovedi, zdaj s svojo priprošnjo pri Bogu podpiral to veliko delo sv. Cerkve.

Na praznik naj bi se tretjeredniki pripravili z devetdnevnično ali vsaj s tridnevnično. Prosili naj bi sv. Frančiška, naj izprosi veliko blagoslova za KA, svojemu redu pa veliko dobrega duhovniškega in misijonskega naraščaja.

Kraljica presvetega rožnega venca.

7. oktobra je Njen praznik. Letos naj bi še bolj kot druga leta počastili Mater božjo pod tem imenom, ker to Ona sama prosi in želi. Tretjeredniki naj ne bodo zadnji. Prav bi bilo, če bi ves oktober molili rožni venec, da bi si izprosili pri Njenem Srcu varstvo in mir.

11. oktobra ima Brezmadežna zopet praznik: izvolitev za mater božjemu Sinu. Iz te odlike slede vse druge Njene časti: da je bila brez madeža spočeta, da je bila obvarovana vsakega nagnjenja do greha, da je bila v nebesa vzeta, da je Srednica vseh milosti itd. Naše matere naj bi se ta dan še prav posebno priporočale svoji nebeški Materi in jo posnemale.

P. SALEZIJ: Dve, tri stvari za življenje

V znamenju sedanjega časa. Nekdaj se je krščanstvo bojevalo proti poganstvu (prim. Prešernov Krst pri Savici!), dandanes pa se mora bojevati proti novopoganstvu ali bolje, proti brezboštvu. Koliko mladih življenj je že padlo za sv. vero, za Boga, za ideale! Kdor ve, kaj je zlasti mlademu človeku življenje, bo znal ceniti take najvišje žrtve. Ceniti bi jih moral tudi nasprotnik ter se v svetem spoštovanju pokloniti tistemu najdragocenejšemu, zaradi katerega in za katerega so padle številne žrtve.

Svojo najvišjo žrtev, ki jo more človek dati za Boga in Domovino, je doprinesel tudi mladi Kamničan Francè Balantič, ki je s tako pesniško silo izpovedal vero v duha in Boga proti veri v gmoto, kot doslej morda še noben slovenski pesnik. To je poudaril Tine Debeljak v I. zborniku Doma in sveta za l. 1944 in v potrdilo tega je razodel iz zapiskov pokojnega pesnika veličastno zamisel venca sonetnih vencev, posvečenega ljubezni božji in o'troštvu v Njegovem varstvu. Za to prelepo globoko religiozno zamisel je gotovo dozorel v internacijskem taborišču v Gonarsu, prvo — mogoče podzavestno — vzpodbudo za to pa so mu najbrž dale duhovne knjige, ki jih je bral v svoji boleznì 1940 do zač. 1941, med njimi predvsem Male Terezije Povest duše.

KA in MA, Katoliška akcija in Misijonska akcija. Za obojno se navdušimo v mesecu oktobru. Za misijone med poganskim svetom si prizadeva MA, za organizirano pridobivanje razkristjanjenega sveta pa KA. Prva obhaja svoj praznik na misijonsko nedeljo, druga na praznik Kristusa Kralja. O zunanjih misijonih dobimo dovolj gradiva v vsakokratni številki Katoliških misijonov in v Misijonskem koledarju (poleg tega še v prilogi Cvetja, v Frančiškanskih misijonih), o Katoliški akciji govori tozadevna revija, sistematičen pouk o njej pa podaja Katekizem KA, ki bi ga moral poznati sleherni katoličan.

Vzgoja, največja umetnost. To je že stara resnica, ki pa je v novjšem času precej obledela, oziroma se skvarila. Saj bi dandanašnji vsi radi imeli mladino in jo po svoje oblikovali, toda to ni dovolj. Oblikovati treba mladega človeka tako, da bo postal kristalen značaj, plemenit član človeške družbe. Kakor piše Cohaucz, se pravi vzgajati, mladega človeka tako usposobiti, do tega ga pripraviti, da bo hotel in mogel pozneje sam svojo, od Boga dano življenjsko nalogo izpolniti in doseči svoj življenjski cilj. Dobro poudarja nekdo, da vzgoja ni dresura ali lončarstvo, ampak vrtnarstvo. »Lončar da ilovici obliko, kakršno hoče; vrtnar pa preizkuša, kakšne klice so v posameznih semenih in koreninah in te skuša potem razviti v lepo obliko in na tisti način, ki ga je položil v klice Stvarnik.« Vsak bi naj postal kolikor mogoče dober človek, dober državlján, dober kristjan.

Če hočemo ta lepi cilj doseči, je neobhodno potrebno, da se vsi vzgojitelji medsebojno podpirajo, začeniši od družine noter do visoke šole in do raznih poklicev. Če eden gradi, drugi pa sproti podira, ne bomo nikamor prišli. Tako se je vzgajalo v preteklosti in sadove take vzgoje čutimo na lastni koži. Če hočemo nov rod in boljše čase, moramo vzeti knjigo o vzgoji v roke in jo temeljito preštudirati. Drugih umetnosti se učijo leta in leta, v največji umetnosti pa bi naj vzgojitelji diplomirani padali z neba?

Pozabiti ne smemo, da mora biti naše življenje maša. Postave sv. maše morajo biti postave našega življenja. Prva postava sv. maše, smo rekli, je darovanje in postava našega življenja ali bolje krščanskega življenja, mora biti darovanje, žrtev.

Druga postava ali drugi poglavni, bistveni del sv. maše je povzdigovanje, ali kakor smo rekli: spremenjenje. K sveti maši moraš iti s tega namena, da prideš od nje drugačen, boljši!

Vsi smo edini v tem: tako kot se stvari sučejo danes, ne more iti dolgo naprej razen v nesrečo in pogubo. Drugače mora postati, sicer poginemo vsi skupaj. Povsod, v cerkvah, v parlamentih, na konferencah, zvoní zvon povzdigovanja, spremenjenja. Po svetu se razlega to zvonjenje. Vse kriči po reformah. Toda usodno je to: vsi ne vlečejo za pravo vrv, vsi se ne obešajo na pravi zvon.

Reformatorji sami se obešajo na zvon nevihte, na zvon, ki zvoní ob hudi uri. Mnogi iščejo izboljšanja v tem, da se na vso moč trudijo odpraviti neznosne razmere, ki v njih živimo. To je napačno in brezplodno. Izboljšanje moramo iskati in ga pričakovati samo v obnovi, v spremembi človeka, ki dela te neznosne razmere. V radikalnem prevratu obstoječega reda ni ključa do boljših časov! Kdaj smo doživeli več vratolomnih prevratov, kot jih doživljamo ravno danes? Ustanavljajo nove vere, nastajajo nove vladne oblike, v življenje kličejo nove gospodarske sisteme. Pa nezadovoljnost raste. Zakaj? Ljudje ostanejo isti, stari, z istimi strastmi in z isto možnostjo razkroja ter razpada. Človeka je treba zboljšati! Človeka zboljšati pa more samo vera. Podlaga vsaki postavodaji mora biti postava božja.

Veliki zvon povzdigovanja, spremenjenja je do zdaj znala uspešno zvoniti samo Cerkev v imenu Jezusovem. In ona je resnično, kjer ji niso bile stavljene nobene ovire, prenovila obličje zemlje. Sovraštvo je naredilo prostor ljubezni, nesramnost sramežljivosti in čistosti, krivica pravici, kletev blagoslovu, vojna miru. Najnovejša zgodovina misijonov dokazuje, da je Cerkev v enem rodu preobrazila cele dežele ter jih spremenila v kraljestvo miru in vsakega blagostanja. Toda evropska brezbožnost in pohlep stojita največkrat Cerkvi na potu, da ne more razvijati svojih božjih sil.

Kar dela Cerkev v velikem, to mora vsak katoličan uresničiti v malem. Zvon spremenjenja mora predvsem zvoniti v svetišču duše. Svetovna reforma, reforma narodov se mora začeti pri vsakem posameznem, torej pri meni, pri tebi!

Ali si že bil kdaj pri sv. maši? Gotovo mnogokrat! Toda ali si že kdaj prišel do povzdigovanja, do spremenjenja?

Če si prišel k maši s sovraštvom v srcu, od svete maše moraš oditi spremenjen, poln ljubezni, spravljivosti! In če bi vsak tako obhajal povzdigovanje, sovraštvo bi bilo mrtvo, živela bi ljubezen.

Če si prišel k maši s slabotno, mrzlo, mrtvo vero, od povzdigovanja moraš oditi spremenjen. Tvoje oko in tvoja duša se morata nasrkati, napiti od sonca sv. Hostije in Keliha toplote, navdušenja, močne, žive, neustrašene vere.

Če prideš k sveti maši z bolno dušo, vso zmučeno in omagano od nečiste strasti, od svete maše moraš oditi spremenjen, z zdravo, očiščeno dušo. Božja Kri ti jo lahko očisti in izpere. Saj zamore ena sama kapljica krvi božjega Pelikana oprati vse madeže tvoje duše.

Tako bi morali katoličani vzeti sveto mašo resno in dovolj globoko. Dovolj poguma bi morali imeti, da gremo preko povzdigovanja v spremenjenju. Spremenjenje je glavna in najbolj važna stvar pri sv. maši na oltarju, spremenjenje mora biti tudi nekaj bistvenega v našem življenju!

Oltar Srca Jezusovega v frančiškanski cerkvi v Ljubljani

Oltar Srca Jezusovega, ki je ravno na nasprotni strani oltarja Marije Pomagaj, je lepo baročno delo in se oba oltarja v bistvu skladata. Vendar malenkostne razlike so. Na vsaki strani sta po dva stebriča, notranja iz rdečega, zunanja iz črnega marmora. Kapiteli pa so pri vseh štirih stebrih enako izdelani na korintski način. Vrh je zelo lepo izdelan. Preklade so iz črnega marmora, drobni vložki iz belega. V celoti vpliva zelo ugodno. Od l. 1809. do 1895. ali 1896. je bila v tem oltarju slika Janeza Potočnika (1752—1834) »Jezusov krst«. Slika se sedaj nahaja v frančiškanski knjižnici v Ljubljani, toda žal v zelo slabem stanju. Pa tudi sama na sebi slika ni kaka izbrana umetnina, zlasti je risba slaba in netočna. Obraz Jezusov, ki je še dovolj dobro ohranjen, kaže pristržno milino, kakor tudi obraz Janeza Krstnika plemenito resnobo.

Po potresu leta 1895. je trpela tudi celotna slikarija v frančiškanski cerkvi. Zato sta prišla v Ljubljano dunajska slikarja J. Kleinert in Jožef Kastner. Ob tej priliki so dali Jožefu Kastnerju tudi v delo sliko Srca Jezusovega, ki bi naj nadomestila Potočnikov »Jezusov krst«. Poprej je bila na oltarju nizka kvadratna slika Matevža Langusa »Srce Jezusovo«, ki se sedaj nahaja v ljubljanski frančiškanski zakristiji. Kastnerjevo Srce Jezusovo je sicer še dovolj prikupno delo, žal brez umetniške vrednosti. Kristus, obdan od oblakov, stopa proti gledalcu, z levo roko kaže na srce, z desnico blagoslavlja. Pod to sliko je napravil J. Kleinert dve sliki in sicer na evangelijski strani »Mati božja z Jezusom in sv. Janezom Krstnikom kot otrokom«, na listni strani pa »Jezusov krst v reki Jordanu«. Ta slika je signirana leta 1903. Obe sliki sta v obliki nekaj manj kot pol metra v kvadratu in slikani z oljem na bakreno pločevino.

Na obeh straneh oltarja stojita na posebnih podstavkih kipa Marije in Jožefa. Na evangelijski strani stoji Marija, na listni strani sv. Jožef. Marija proži levo roko proti Jožefu in sv. Jožef z desnico nudi zaročni prstan Mariji. Oba kipa sta delo dovolj veččega rezbarja obrtnika, iz lipovine in belo pobarvana.

Očividno je bila na ta oltar ustanovljena bratovščina Srca Jezusovega, čim se je ta pobožnost začela začetkom 19. stoletja tudi pri nas močno širiti. Spomin na to je še danes ohranjena uokvirjena molitev v slovenskem in nemškem jeziku in še v starem pravopisu. Naziv se glasi: Udam Bratoushine nar sve-tejšhiga Serza Jezusoviga Svelizhanje in Blagoslov.

Kapelo samo je poslikal Matevž Langus s freskami, ki bodo prihodnje leto dosegle stoletnico. Freske obsegajo: na listni strani je Langus upodobil smrt sv. Jožefa. Jožef leži na preprostem ležišču, glava in rame so nekoliko dvignjene, tik ob postelji stoji Marija, ob vznožju pa Jezus sam. Osem angelov izpopolnjuje celotno sliko. Na listni strani je Langus naslikal kopijo poslednje slike slovečega italijanskega slikarja Raffaela Santi in sicer »Spremenjenje na gori Tabor«. Raffael je to sliko delal prav do svoje smrti in je ni dokončal. Začel jo je leta 1517., dokončal pa jo je v zadnjih posameznostih njegov učenec Julio Romano po letu 1524. Original te slike se sedaj nahaja v Vatikanskem muzeju in velja kot biser papeške zbirke. Očividno je Langus smatral Raffaela kot vrh vse umetnosti, zato je tudi iz spoštovanja do tega mojstra in bržkone iz močnega osebnega nagnjenja izbral prav to sliko, da jo kopira v freski.

Značilno je, da je dobrih trideset let kasneje Janez Šubic kot učenec Beneške akademije lepih umetnosti izbral tudi ta motiv in sicer v svoji študiji za karton »Raffaelovi poslednji trenutki«. Na levi kraj je postavil poslednjo, nedovršeno mojstrovo sliko »Spremenjenje na gori Tabor«, na katero pada pogled umirajočega mojstra. Poleg mojstrovega naslonjača kleči gospa Fornarina, ki jo je Raffael ponovno uporabljal za model svojim umetninam. Za njim pa stojita žalujoča učenca. Na dlani je, da je Raffael imel velik vpliv na naše klasicistične umetnike. Ta študija je dosegla velik uspeh in meseca septembra 1873 je akademija soglasno prisodila Janezu prvo nagrado za kompozicijo, kar je po njenih pravilih veljalo kot najvišje odlikovanje.

Na stropu je Langus prikazal Janeza Krstnika, ki kleči na levi strani na oblakih, v sredini pa je Jagnje božje obdano s sijajem. Vse naokoli so angeli. Tik pod Jagnjetom je ohranjena zelo dobro angelska glavica, ki močno spominja na obraz njegove nečakinje Henrike.

Ostali okrasni pri freskah so običajna polnila brez posebnih zanimivosti. Zal omet za te freske ni posebno dober, ker je bilo primešanega preveč peska. Zato se močno kruši in kljub ponovnemu popravilu freske zopet razpadajo.

Toda že iz povedanega se vidi, kako ima vsak oltar svojo zgodovino in kako važno je, da se take stvari ohranijo tudi našim zanamcem. Verjetno ve marsikdo naših stalnih obiskovalcev cerkve za to in ono podrobnost in zanimivost. Veseli bomo, če nam kdo kaj takega sporoči.

(Dalje prihodnjič.)

Rohot:

Velika obljuba

Jezus, obljubil si,
sveti Marjeti,
da boš dal vsakemu
srečno umreti,
kdor devet prvih se
petkov bo vredno
v spravo obhajal in
to zaporedno.

Tvoja obljuba je
kakor luč sončna,
ki jo Ljubezen je
dala neskončna.
Nanjo zaupamo,
ker si pravičen;
v svojih obljubah
Si vedno resničen.

Z vero in upanjem
k Tebi hitimo,
da za žalitve vse
Ti zadostimo.
V srcih ljubezen
gorečo zaneti,
da bomo mogli le
Zate živeti.

Širite misijonski tisk! - Berite Katoliške misijone!

Pobožnost sv. Frančiška

Osnovna glasova, na katera je bil njegov duh molitve uglasen, sta bila ljubezen in hvala.

Na to, da je bila pobožnost Frančiškova prevzeta ljubezni do Boga, nam je treba tu le na kratko opozoriti. Že v prvih poglavjih tega spisa je bilo obrazloženo, da je bil on vitez visoke ljubezni do Boga in da je bila vsa njegova osebnost ena sama molitev ljubezni. In kar je bilo prej rečeno o njegovi pobožnosti, se da končno povzeti vendar v eno besedo — ljubezen. Ljubezen je skrivnost vsega molitvenega življenja našega svetnika, ljubezen je glavni naglas, ki prešinja vsako njegovih molitvenih vaj. In če moramo njegovega duha molitve imenovati čustveno in neposredno kontemplacijo, je s tem predvsem zopet povedano, da v njegovi pobožnosti gospoduje vroče plamteča in vse prevladujoča ljubezen do Boga. Vedno se le-ta imenuje kot značilna lastnost svet-

nikova. »Omamljen od božje ljubezni,« beremo pri treh tovariših. »Goreč od božje ljubezni,« ga opisuje Tomaž Čelanski. »Če je le slišal izgovoriti besedo o ljubezni do Boga, tedaj je postal razburjen, ogret, plamteč kakor da bi se s tem dotaknil najskrivnejših strun njegovega srca in jih spravil v gibanje.« »Kdo bi mogel opisovati žar ljubezni, od katere je gorel Frančišek, prijatelj ženinov,« vzklika Bonaventura. »Kakor goreče oglje se je zdelo, da je od plamena božje ljubezni povsem prevzet.« »Bil je povsem serafinski od ognja ljubezni,« poje pesnik »Božanstvene komedije«. In temu primerno mu je ves poznejši svet nadejal častni naslov: »Serafinski Frančišek«. Vsled njegove božje ljubezni je bilo njegovo življenje in njegova molitev tudi neprestana hvala božja.

Kakor so posvetni pevci opevali slavo svojih junakov, tako je hotel duhovni trubadur iz Asiza opevati vsemu svetu božjo slavo in velika božja dela. Komaj je slišal prvi klic h Kristusovemu viteštvu, je že nastopil kot igre Najvišjega in začel je v jeziku provensalskih pevcev ljubezni opevati hvalo Stvarniku po

polju in gozdu. Kmalu nato je mislil, da mora pospeševati čast svojega Gospoda s tem, da zopet popravlja uboge in razpadle cerkve. V ta namen je hodil po ulicah svojega rojstnega mesta in hvalil Boga, kakor da bi bil duhovno omamljen. Ko je izzvenela njegova pesem, je prosjačil in potem znova začel hvalospev na Gospoda. Ko so se mu pridružili prvi bratje, jih je pošiljal po dva in dva v misijon. On sam pa se je z bratom Egidijem napotil v Marko ter je medtem z glasnim in svetlim glasom v frančoščini opeval slavo božjo in poveličeval dobroto Najvišjega. Podobno je delal vse svoje življenje. Pogosto mu niso zadoštovale več besede, da bi izrazil svoje navdušenje za Boga. Posnemal je tedaj katero koli glasbeno orodje ter ga igral s kretnjami in obnašanjem v čast božjo, kakor so imeli navado to delati viteški igrci.

Če je bil, kakor se je večkrat prigodilo, zamaknjen v kontemplaciji, naj bi med tem bratje Boga hvalili in zanj h Gospodu molili. Neprestano jih je pozival k hvali Najvišjega. Vse njihovo življenje mora biti tako, da postane hvalospev Boga in vsakega spodbuja k hvali božji. Dogodilo se je, da je ob najhujšem dežju sredi na polju pisal bratom, da bi jih pozval, naj pojo hvalo božji Trojici, rekoč: »Hvalimo Očeta in Sina s Sv. Duhom.« Drugič jim je dal pismeno navodilo: »Vsem narodom morate hvalo Boga s takim poudarkom oznanjati in pridigati, da bo ob vsaki uri in kadar koli se zvonovi oglasijo, vedno vse ljudstvo na zemeljski obli hvalilo in se zahvaljevalo všemogočnemu Bogu.« In zopet je pisal poslanico na vse vernike s pozivom: »Ljubimo Boga in molimo ga in obračajmo nanj hvalospeve in molitve dan in noč... O kako častno, kako sveto in vzvišeno je, imeti Očeta v nebesih! O kako sveto, tolažljivo in ljubeznivo je, imeti ženina v nebesih! O kako sveto in ljubo, dopadljivo in ponižno, miroljubno in sladko, ljubeznivo in čez vse želja vredno je imeti takega Brata, ki je dal svoje življenje za svoje ovce... In ker je toliko za nas prenesel in nam je toliko dobrot podelil ter nam jih še bo v bodočnosti, naj bi vsaka stvar, ki je v nebesih in na zemlji in v morju in v globinah, Bogu izkazovala hvalo, slavo in čast in slavospev. Kajti on je naša moč in naša krepost, kateri je edini dober, edini vzvišen, edini všemogočen in čudovit, slaven in edini svet, hvalevreden in blagoslovljen od vekomaj do vekomaj. Amen.«

Tako je oblikoval svoje in življenje svojih bratov v hvalno molitev. Še bolj velja to o njegovih lastnih pobožnih vajah. One so, kakor je že iz prej povedanega razvidno, prav tako nujno naravnane na hvalo kakor na ljubezen božjo. Pa to mu ni bilo dovolj, hotel je obkrožiti vse verske vaje s še posebej spesnjnimi molitvami, ki so v polnem pomenu besede Božje hvalnice in so bile od njega tudi tako imenovane.

Slav. Ljub.:

V angelskem varstvu

*V plašč noči zavila vas je
na pobočju;
zdi se, kot da gora skriva
jo v naročju.*

*Temnih hišic so zaprta
okna, vrata.
Mar domove izumrle
nosi trata?*

*Noč samo je položila
roke nanje;
prebivalce vse usnula
v tihe sanje. —*

*Blisk in grom. Grozeče doli
zre višava.
Nad vasjo nevidno božji
angel plava.*

*Od Boga določen varuh
zvesto čuje,
da nesreče in nevihto
oddaljuje.*

KAKO SE GIBLJEJO TRETJEREDNE SKUPŠČINE

Maribor — Porcijunkulske slovesnosti. Makodaj v prejšnjih časih se je toliko ljudstva udeležilo porcijunkulskega romanja k Materi Milosti, kakor letos. Dne 2. avgusta je bil naval vernikov tolik, da je bila bazilika pri vseh pobožnostih nabito polna. — Daljša prisotnost knezoškofa dr. Ivana Tomažiča je ganila slehernega. V baziliki so vpeljali oo. frančiškani sporazumno z verniki nov način tihe molitve. Nekaj tajinstvenega je ta pobožnost. Vsaka poštena duša v tihi molitvi kliče v nebeške višave, vzdihuje in prosi Vsemogočnega za mir in srečen konec vojne. V cerkev hodijo zdaj mnogi, ki so nekoč hladno hodili mimo božjih hramov. Stiska je mnoge pripeljala k Bogu. O, da bi nas vse!

Gorica. Po dvajsetih letih zopet tretjeredno poročilo iz Gorice! Ravno dvajset let je letos, kar so odšli slovenski frančiškani iz prelepe Kostanjevice pri Gorici, kjer je cvetela močna tretjeredna skupščina in je bila vzorno vodena. Vsak seveda pričakuje, da je slovenski tretji red vsa ta leta spal ali celo popolnoma umrl. Pa, hvala Bogu, ni tako. Ko so slovenski frančiškani odšli, je bil naprošen zunanji duhovnik g. ravnatelj in veroučitelj gluhonemnice Janez Reščič, da prevzame vodstvo goriške slovenske tretjeredne skupščine. Kot sam navdušen tretjerednik se ni prestrašil napora. Skozi vsa leta je vestno vodil slovenski tretji red. Od časa do časa je prihajal v Gorico tudi p. Sofronij iz Sv. Gore in opravil vizitacijo. Po prevratu 8. septembra 1943 pa je prišel v Kostanjevico p. Oto Kocjan, slovenski frančiškan, ki je takoj prevzel vodstvo skupščine. Tretjeredni shodi se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu.

Junija smo imeli na mesečnem shodu posebno slovesnost: blagoslovljena je bila nova tretjeredna zastava, ki jo je oskrbel in naročil še prejšnji voditelj g. Reščič. Zastava je mojstrsko umetniško delo. Zastavo je izdelovala tretjerednica in izdelovateljica cerkvenih paramentov gdčna. Francka Rojic. Obe sliki pa je naredila akademska slikarica iz Gorice Ema pl. Galli. Zastava je na eni strani temnordeča in predstavlja sv. o. Frančiška klečečega v rožnem grmu. Druga stran pa je kostanjeve barve — saj smo na Kostanjevici! — in predstavlja sv. Elizabeto sredi pasijonk in tulipanov. Zastavo je slovesno blagoslovil msgr Ivančič, profesor bogoslovja v Gorici. Asistirala sta mu g. Reščič in p. Oto. Udeležba tretjerednikov je bila

izredno velika. Po blagoslovu nove zastave smo zapeli litanije Matere božje, nato pa je bilo darovanje za zastavo, ki pa po velikodušnosti obeh umetnic ni bila draga.

Goriška tretjeredna skupščina šteje 570 živih članov. Zaradi sedanjih težkih razmer v okolici ne morejo vsi redno prihajati k mesečnim shodom, malo več kot polovico članov pa pride vedno.

Razveselili smo se, kot se otrok razveseli nad kosom belega kruha, ko smo zagledali svojega starega znanca: tretjeredni list Cvetje, ki je začelo poganjati in je toliko let cvetelo na naši Kostanjevici. Zalival in gojil ga je naš nepozabni p. Stanko Škrabec. Za enkrat smo dobili 50 novih naročnikov. Pa bomo število še povečali. — Pričakujemo, kot smo izvedeli, da nas pride enkrat obiskat prov. komisar tretjega reda iz Ljubljane. Veselimo se, da se bomo še bolj poživili v Frančiškovem duhu! Vsem slovenskim tretjerednikom Frančiškov pozdrav: Mir in vse dobro!

Ljubljana. Za Porcijunkulo smo imeli pri nas v Ljubljani tako lepo, da moramo sporočiti tudi drugim svoje veselje. 1. avgusta je bila ob pol 12. uri dopoldne sv. maša pred ozaljšanim in razsvetljenim Frančiškovi oltarjem. Zamajali so se zvonovi in so milo pritrkovali ter vabili vernike v Marijino svetišče. Ljudstva se je zbralo izredno veliko. Vse je zrlo na oltar velikega Serafina. Proti koncu maše so zadonele orgle. Po cerkvi se je začel pomikati pester sprevod Frančiškove mladine. Vse je vihralo v zastavah. Pred glavni oltar pride velika asistenca s samostansko družino. Med obrednim petjem moškega zbora se je razvrstila mična procesija z relikvijo sv. Frančiška. Procesija, ki so se ji pridružili tudi tretjeredniki, je krenila ob stranskih kapelah na ženski strani, je pod korom križala cerkev ter se vila ob stranskih moških kapelah, je zopet križala cerkev pri oltarju sv. križa in sv. Deodata, šla je zopet po stranski ladji pod kor in po sredi cerkve nazaj, kjer je zavila k oltarju sv. Frančiška. Tu je vsa množica molila 6 očenašev, zdravamarij in čast bodi za prvi odpustek, nato je vsa cerkev zapela Frančiškovo posem »V raju blaženem« in podeljen je bil blagoslov s svetinjo blaženega očeta Frančiška. Nato je bila relikvija slovesno izpostavljena in oltar je ostal ves čas porcijunkulskih odpustkov razsvetljen.

Redovna cerkev je bila ves čas dobro obiskana, posebno pa še pri pobožnostih. Na predvečer Porcijunkule smo imeli sv. rožni venec, nato je govoril lazaristovski superior g. Contala o odpustkih in posebej o porcijunkulskem odpustu. Na praznik jutraj je govoril o Kraljici angelski jezuitski superior p. Lederhas. Ob 9. uri pa je v cerkvenem govoru slavil sv. Frančiška kot Marijinega

častilca g. svetnik Zupančič. Po tem govoru je bila pontifikalna sv. maša, ki jo je opravił stolni dekan g. dr. Kimovec. Med sveto mašo je prepeval moški zbor duhovnikov in križarjev. Znani skladatelj g. Lojze Mav je posebej za to priliko skomponiral graduale in ofertorij, in sicer za triglasni moški zbor. Že dolgo nismo imeli v Ljubljani tako lepe Porcijunkule kot letos.

P. BERTRAND:

Sv. Bernardin Sienski

Častna odlikovanja

Okrog l. 1431. je pozvan Bernardin znova v Rim. Zagovarja naj se zaradi krivih nauk. Toda sam papež mu izstavi lepo spričevalo, da: »navaja vernike, da se pokoravajo predpisom in navodilom Cerkve in Našim in sam daje zgled pokorščine.«

L. 1432. potuje kralj Sigismund preko Alp v Rim, da bi ga kronal papež za cesarja. Zaradi nepredvidenih ovir ostane dalje časa v Sieni. Takoj spozna v Bernardinu svetnika ter ga vzljubi. Rad prisostvuje njegovi maši in njegovim pridigam. Zeli ga videti stalno v svoji bližini. Bernardin ne zavrne te naklonjenosti, ko ima priliko, da lahko svetuje bodočemu cesarju, kar bi utegnilo biti v korist cesarju samemu in Cerkvi. Po 9 mesecih so ugodno zaključena pogajanja med Sigismundom in papežem in Bernardin mora spremljati kralja v Rim h kronanju. Med slovesnostmi porabi čas ter pridiga v raznih delih mesta. Na povratku domov se hoče baje v mestecu Avili norčevati neki krovec iz svetnika. Bernardin se namreč ne da pregovoriti, da bi se poslužil namesto mule konja, kar je pač močno odbijalo od ostale okolice. Krovec mu posmehljivo zakliče: »No, kam pa nameravajo naš novi papež v takem spremstvu.« V tem trenutku zapiha hud veter in trešči norčevalca s strehe. Težko ranjen prosi, naj ga poneso k svetniku. Bernardin napravi križ in težko ranjeni takoj ozdravi.

V samoto

Na meji Toskane zapusti cesarja. Po 16 letih nestalnega življenja zahrepeni po samostanski samoti. Umakne se v samostan la Capriola, ki ga je ustanovil l. 1405. pred vrati Siene. Po dvojnem odobrenju svojega nauka od strani sv. Stolice želi v miru napisati vsebino svojih pridig. L. 1436. pa začne znova z misijonskim delom. Ne more se več ustavljati prošnjam, ki prihajajo iz vseh pokrajin. Toda po komaj dveh letih mora proti svoji volji znova opustiti svoje apostolsko delo. Prevzeti mora vodstvo observantskih samostanov. Bernardin je kazal vedno, tudi sredi svojega apostolskega delovanja, veliko vnemo za natančno izpolnjevanje vodila in za obnovo samostanskega življenja. Kot generalni vikar se je prizadeval predvsem za frančiškansko ubožstvo in ponižnost. O. Alberta iz Sarziana pošlje papež Evgenij IV. kot poslanca na vzhod, v Egipt in Abesinijo. Ko se vrača, mu pošlje papež sijajno spremstvo naproti in množice ga navdušeno pozdravljajo. Tudi Bernardin pride poslužujoč se zaradi bolehnosti osla. »Brat Albert, pazi na svoje noge,« mu zakliče. »Pomisli na smrt in glej, da te ljudje ne bodo hvalili več, kakor se spodobi.« Albert skoči takoj s konja, objame Bernardina ter ga prosi, naj mu prepusti osla, sam pa naj se usede na konja. »Ne,« odvrne svetnik, »spodobi se, da potujeva na različen način, toda glej, da te ne oslepi prazna slava in te oropa zaslužjenja toliknega truda.« Po končani službi kot generalni vikar prevzame l. 1443. postne pridige v Padovi.

Tu je stara univerza in pridigar se mora ozirati tudi na dijaško mladino. Bernardin se pritožuje, da se dijaki višjih šol ne bavijo kakor nekdaj z znanostjo in svobodnimi vedami. Leno pohajkujejo po promenadi, zasmehujejo častitljive ljudi in zapravljajo čas pri igri, z ježo in na lovu. Nujno pripominja, naj študirajo in naj se ne družijo z ljudmi, ki si domišljajo, da so plemenitaši, ako nič ne delajo in zanemarjajo študije, ker imajo hiše in posestva. »Poklicani ste, pravi, da se naučite obvladati se in vladati si, da boste pozneje kot družinski poglavarji služili državi s svojim svetom. Življenje plemenito zaradi čednosti in učenosti je vir sreče in slave, je blagoslov za vse.« Padovanci so njegove nauke radi sprejeli. Pridigar je ugotovil lahko dobro voljo in si sam sebi čestital: »Zahvaliti se moram rektorjem in poveljnikom našega častitljivega mesta, vašim doktorjem, spoštovanim meščanom, dijakom, ki so me, kar moram priznati, vztrajno poslušali. Ostanem jim hvaležen v Gospodu. Zahvaljujem se ostalim dobrim ljudem, ženam, ki so zame molile. Prosim vas, ostanimo povezani, jaz z vami in vi z menoj z vezjo iskrene ljubezni v Jezusu Kristusu na način, da se zopet vidimo v raju.« Misel, da bo Bernardin odšel, je povzročila Padovancem resnično žalost. Prosijo ga, naj odloži svoj odhod vsaj za nekaj dni. Da uide name-ravanemu slavlju pri odhodu, se dela, kakor da misli iti v Benetke. Medtem pa, ko ga množica čaka v omenjeni smeri, odide proti Vincenzi. Popolnoma pa načrt le ne uspe. Več kakor 500 oseb popusti svoje delo in mu napravi spremstvo. Ne daleč od mesta prosi ljudi, naj se vrnejo in jim podeli svoj blagoslov. Tedaj se zberejo okrog njega, da mu poljubijo roke. »Pri misli,« pravi Daniel di Porcilia, »da nas bodo zapustili naš duhovni oče, so se srca omeščala in vse je jokalo. Videl sem slavnega doktorja Contija, ki ni hotel izpustiti več svetnikove roke in se ni mogel ubraniti solz. Mnogi drugi so storili enako: doktorji, dijaki in ugledni meščani.« Sobrata zapazita, kako je vse to svetniku nadležno. Zato pospešita potovanje in prosita mostninarja pri reki Brentelli, naj most takoj za Bernardinom dvigne.

Izguba zvestega tovariša

Hud udarec je pomenila za Bernardina smrt brata Vincenca l. 1443. »Kadar koli pazno premišljujem,« piše, »kako se izraža sv. Pismo o bratski ljubezni in zvestobi, začutim živo bolečine, ki prebadajo mojo dušo. Medtem ko pišem, si zastonj prizadevam, da bi premagal svoje solze. Vi veste, kako opravičena je moja tožba. Vi veste, kako zvest je bil tovariš, ki me je zapustil na moji romarski poti. Kadar sem bil bolan, me je podpiral, me je vodil. Kadar sem bil malo-dušen, me je on opogumil. Bil sem mlačen na poti k Bogu, on me je spodbujal. Bil sem nepreviden, pozabljiv, on me je opozarjal. Trda je ločitev, ne za te, ampak za me, kajti, dragi brat, čeprav si zapustil dobre prijatelje, si pa našel kljub temu, kar trdno verujem, še boljše. Ne pozabi me, ne odidi od mene. Ti veš, kje se trudno plazim, kje omagujem. Ti veš, kje si me zapustil. Kakor sem bil vaju do sedaj, iščem s svojimi očmi brata Vincenca in ni ga več. Mnogi, ki so prisostvovali pogrebu mojega ljubega brata, so se čudili, ko so opazili solze v mojih očeh. Zastonj sem se trudil, da bi udušil svojo bolečino. Vkljenjeni ogenj, ki je razjedal mojo dušo, je oživil in postal divji. V svoji boli ne objokujem ničesar, kar obžaluje svet. Objokujem izvrstnega svetovalca, zvestega pomočnika pri pospeševanju božje slave. Objokujem Vincenca, svojega zvestega tovariša pri oznanjevanju evangelija skozi celih 22 let in še dalje. Kako sem nesrečen. Odtrgan od boljšega dela samega sebe, se plazim po tleh in me še izprašujejo, zakaj jokam. Drobovje mi je bilo iztrgano, pa me še izprašujejo, ali me kaj boli. Jokam se in žalost me ubija, ker moje moči niso podobne skali in ker moje meso ni iz železa. Ni mi dano, da bi bil brezčuten kakor oni, o katerih pravi Jeremija: Udaril si jih in niso zaupili.«

(Konec prihodnjič.)

FRANČISKANSKI MISIJONI

Leto II

September-Oktober 1944

Št. 9, 10

Sv. Frančišek Asiški,

oče novodobnega misijonstva

Dne 4. oktobra obhajamo praznik tega svetnika, ki je ustanovil red Manjših bratov in tudi v srea svojih duhovnih sinov vлил misijonsko gorečnost. Sam je šel trikrat na misijonsko pot in bil prvi zapadnjak, ki je ponesel sveto vero izvenevropskim narodom. Bil je prvi izmed redovnih usta-

Sv. Frančišek piše misijonsko poglavje svojega Vodila

noviteljev, ki je sprejel misijonsko delo med pogani v svoja redovna pravila in dal tako svojemu redu misijonski pečat. Je torej po pravici imenovan oče novodobnega misijonstva. Saj je izza časov apostolov prvi glasnik svete vere, ki je na svojo zastavo napisal spreobrnjenje sveta v dobesedni izpolnitvi Kristusove zapovedi: »Pojdite po vsem svetu in oznanjujte evangelij vsemu stvarstvu.« (Mr 16, 15.)

Z novim vekom se je začelo v Indiji stalno in načrtno misijonsko delo. Temelj so mu položili frančiškani, ki so ga že od leta 1542 skoraj sami vodili; le nekaj dominikancev in svetnih duhovnikov jim je bilo v pomoč.

Dne 22. septembra 1500 je priplulo v Prednjo Indijo osem frančiškanskih misijonarjev in prav toliko svetnih duhovnikov. Izkricali so se v mestu Calicutu (izg. Kalikut), katerega ne smemo zamenjati s Kalkuto. V Prednji Indiji so takrat prebivali pogani, mohamedanci in na malabarski

obali nestorijanski krivoverci, imenovani Tomaževi kristjani. Frančiškani so začeli z misijonskim delom med pogani in Tomaževimi kristjani. Na spreobrnjenje mohamedancev je bilo v Indiji še manj upanja kot v drugih deželah, ker so sveto vero oznanjevali Portugalci. Med njimi in mohamedanci je pa bilo že stoletja trajajoče sovraštvo, ki so ga še poostriale portugalske državne odredbe, ki so predvidevale popolno iztrebljenje mohamedanizma iz svojih pokrajin. Obenem so videli mohamedanci v Portugalcih tudi nevarne trgovske tekmece.

Ko so sklenili Portugalci s kraljem v Calicutu mirovno in trgovsko pogodbo, so začeli frančiškani v mestu zidati cerkev in poučevati prebivalce o sv. veri. Neki braman, t. j. član najvišje indijske kaste, in več odličnih hinduistov je prejelo sv. krst. Še lepše uspehe je obetalo preprosto ljudstvo. Tedaj pa se je posrečilo mohamedancem naščuvati kralja proti misijonarjem. Očrnili so jih kot prehodnike velike vojske, ki bo kmalu prišla in osvojila njegovo kraljestvo. Kralj je klevetam verjel in dne 16. novembra 1500 ves besen navalil na misijonsko postajo. Tri misijonarje so ubili, ostali pa so na ladjah zbežali v Cochin (izg. Kočin).

V Cochinu se je frančiškanom odprlo novo polje — delo za zedinjenje Tomaževih kristjanov s katoliško Cerkvijo. Leta 1503 je nestorijanski patriarh Simeon posvetil štiri njihove škofe. Na potu so v Cannanoreju spoznali Portugalce, ki so jih prijazno sprejeli. Portugalski kraljevi namestnik je poslal dva frančiškanska misijonarja k njim, da jih pridobita za zedinjenje s katoliško Cerkvijo. Delo misijonarjev je imelo izredno velik uspeh. Vse ljudstvo, ki so ga cenili na 30.000 družin, sta pridobila za zedinjenje z Rimom; škof Mar Jakob, ki je preživel ostale tri škofe, se je s svojimi verniki pridružil materi Cerkvi. Sv. Frančišek Ksaverij je njegove pristržne odnose do frančiškanov pohvalil v pismu portugalskemu kralju Janezu III., kjer ga je slavlil kot »svetega in rimski materi Cerkvi popolnoma pokornega moža«.

Med zedinjenimi Tomaževimi kristjani je bilo veliko pomanjkanje duhovnikov. Zaradi tega je p. Vincencij de Lagos s podporo portugalskega kralja ustanovil v Cranganore okoli leta 1540 zavod za vzgojo domače duhovščine. Po dvanajstih letih je iz njega izšlo prvih štirinajst malabarskih duhovnikov. Ker frančiškani niso znali sirskega cerkvenega jezika in so učili bogoslovce v latinščini, je prosil p. Vincencij svojega prijatelja sv. Frančiška Ksaverija, naj prevzamejo vodstvo zavoda jezuiti. Frančiškani so se umaknili iz misijona Tomaževih kristjanov, ostane pa jim čast, da so položili temelj za njih zedinjenje z Rimom, ki se je kljub mnogim nevarnostim in viharjem ohranilo do danes.

V času dela za zedinjenje niso opustili frančiškanski misijonarji misijonskega dela med pogani, kar je bil glavni namen njihovega prihoda v Indijo. Svoje misijonsko delo pa so morali začasno omejiti le na pokrajine, ki so bile pod portugalsko oblastjo. Izven njih je bilo oznanjevanje sv. vere smrtno nevarno. Tako je nekega misijonarja, ki je šel v nezasedeno ozemlje, ubil mohamedanec.

Središče misijona je bila Goa, glavno mesto portugalske Indije. Tu so misijonarji zgradili veličastno cerkev in samostan na čast sv. Frančišku. Od tod so odhajali misijonarji na apostolsko delo v bolnišnice, oznanjevat sveti evangelij poganom in oskrbovat dušno pastirstvo med portugalske priseljence. Zgodovinar Ganzoga pripominja: »Kar

se je skozi štirideset let v Indiji storilo za bolnike, nevernike, katehumene in spreobrnjenke, je bilo na ramah frančiškanov. Misijonsko delo v prvih štiridesetih letih je bilo zelo težko. Bili so boji, svetna in cerkvena organizacija še ni bila izvedena. Zato se ne smemo čuditi, da so bile tudi napake, ki so jih zakrivali predvsem portugalski oblastniki.

Nova doba je nastopila, ko je leta 1538. zasedel škofijsko stolico frančiškan Janez de Albuquerque. Škofijo je vodil z veliko gorečnostjo petnajst let. Leta 1542. je slovesno sprejel papeškega odposlanca, največjega misijonarja novega veka, sv. Frančiška Ksaverija. Slika nam predstavlja srečanje obeh od Boga izbranih duš. S sv. Frančiškom sta ostala vse življenje v najtesnejšem prijateljstvu.

Največjo skrb je posvetil škof Janez de Albuquerque vzgoji domače duhovščine. Pri tem sta ga podpirala že prej imenovani p. Vincencij de Lagos in bivši frančiškan Diego do Borba, ki je ustanovil s prijatelji v Goi »Zavod sv. vere«. Kmalu je nastalo tudi več sirotišnic. Spreobračanje je lepo napredovalo in p. Vincencij je spreobrnil celo tanorskega kralja. Razveseljivo je bilo tudi dejstvo, da so v frančiškanski red vstopali domačini.

Iz 17. in 18. stoletja imamo tako malo poročil o frančiškanskih misijonih v Indiji, da ni mogoče podati pregledne slike o njih delovanju. Le eno moramo z žalostjo ugotoviti: da so zaželi — kot ostali misijoni v Indiji — tudi frančiškanski propadati. Glavni vzrok je bilo pojemanje gorečnosti in apostolskega življenja v samostanih, nastali pa so tudi prepiri v škodo misijonskemu delu. V 19. stoletju so frančiškani v Indiji prenehali delovati.

D a n e s

V 20. stoletju so se zopet vrnil tja. Na povabilo milanskega semenišča za zunanje misijone so prevzeli angleški frančiškani pouk na enem izmed kolegijev škofije Hyderabad. Dne 15. junija 1928 pa je Sv. stolica ustanovila svojepraven misijon Bellary in ga izročila angleškemu frančiškanom. Misijon je zelo razsežen. Meri 50.000 km². Podnebje je suho in vroče, dež pa redek in navadno le v mesecu septembru in oktobru. Najbolj vroča meseca sta april in maj: tedaj doseže toplota 50° C. Večina prebivalcev se bavi s poljedelstvom, ki zaradi suše slabo uspeva. V nekaterih krajih goje tudi svilo-prejko. Med prebivalstvom često razsaja neke vrste kuga, kolera in druge črevesne bolezni. Vzrok je slaba voda, umazanost in velike množice mrčesa. Prebivalcev je 3.800.000. Po veri so večinoma hinduisti, 350.000 pa je mohamedancev. Med pripadniki višjih kast so spreobrnjenja zelo redka. Med nižjimi pa je več uspehov, a so le kapljica v morju; saj je le 3065 katoličanov. Medtem ko je celotno prebivalstvo v desetih letih naraslo za 800.000, se je število katoličanov pomnožilo le za 600. Večji del misijona je namreč pod oblastjo hyderabadskega mohamedanskega kneza, ki je izdal zakone, po katerih je spreobračanje skoraj nemogoče. Velika ovira so tudi poroke med sorodniki in različnost jezikov. Na eni misijonski postaji mora misijonar govoriti štiri ali pet indijskih jezikov.

Največja ovira pa je pomanjkanje misijonarjev. V vsem frančiškanskem misijonu deluje le sedem misijonarjev. Na vsakega pride torej okrog 550.000 nekristjanov. To se pravi, da je tako malo misijonarjev, kakor da bi za celo ljubljansko in lavantinsko škofijo bila le dva duhovnika. Sklenimo roke k ponižni molitvi do Jezusa, da pošlje delavcev na svojo žetev.

Bistr, Š. s.:

Smrt Kristusove delavke

V decembrski številki lanskih »Frančiškanskih misijonov« smo priobčili sliko s kratkim življenjepisom kitajske misijonarke — bistrške šolske sestre M. Virginije Schiler. Zadnji stavek življenjepisa izraža željo nas vseh, naj bi sestra misijonarka še mnogo let žrtvovala delu v vinogradu Gospodovem. Nedavno pa smo prejeli vest, da je blaga sestra v istem mesecu — decembru — odšla k Bogu po plačilo za svoje delo.

S. Virginija je bila ena izmed onih štirih bistrških šolskih sester, ki so se polne navdušenja podale na daljno pot negotove bodočnosti — v kitajske misijone. Čvrsta in sposobna za vsako delo je vodila deklško šolo ročnih del. Toda Gospod jo je hotel imeti pri sebi: umrla je za posledicami tifusa in s tem dokončala svoje zemsko, a pričela svoje nebeško poslanstvo. Žrtvovala se je za duše in rešila tudi svojega očeta, modernega pogana, ki sta ga spreobrnila zgled in molitev hčerke misijonarke.

S. Virginija naj v miru počiva, nam pa izprosi milost, da bi šle kmalu nadaljevati njeno delo! Saj je smrt drage misijonarke gotovo hud udarec za novoustanovljeno misijonsko pokrajino.

Obenem pa naj bo njena smrt jasen opomin slovenskim dekletom, da je žetev velika, delavci pa umirajo brez naslednikov!

V KITAJSKI NOČI

(Misijonska povest.)

4. Simonov beg

Ko so se Simonove oči nekoliko privadile temi, se je hotel razgledati po sobi. Toda razločiti ni mogel ničesar, dasi je napenjal oči. Toliko je vedel, da ga je porinil Kiang-fu na kup premoga, da se je opotekel in obsedel. Ko bi imel vsaj vžigalice s seboj, da bi za trenutek posvetil. Tako pa more preiskati sobo samo s tipanjem...

Počasi in oprezo je prilezel do vrat. Otipal je podboje in ključavnico, ki na notranji strani ni imela kljuke.

»Dobro so me spravili,« si je mislil Simon. Toda ni ga skrbelo zase, saj se je čutil močan, ampak smilil se mu je oče Pavel. Zaslišujejo ga in sam Bog ve, kaj bodo z njim naredili. Vedel je, da bo za njegovo glavo v najboljšem slučaju razpisana visoka odkupnina. Sicer pa ga bodo mučili, pretepli kot živino in morda celo umorili...

Simon se je kar tresel. Ne, to se mu ne sme zgoditi! Kdo pa bo potem v Či-vei-čanu maševal, kdo dajal vernikom Jezusa, kdo poučeval nove kristjane?... O, ko bi mogel Simon uiti! Vse bi rad poskusil, vse pretrpel, samo da bi rešil misijonarja. Tudi življenje bi dal za p. Pavla.

»A kaj, ko niti iz te temne luknje ne morem!« je skoraj preglasno rekel sam sebi, potem pa pogumno tipal in se plazil ob steni.

Tu je kot. Le naprej!... Zdaj se prične kup premoga. Kar strmo se dviga in Simon je kljub pažnji sprožil plaz, da se je ropota in votlega odmeva kar prestrašil. Za trenutek je obstal, potem pa šel znova na delo. Kmalu je dosegel drugi kot...

Ko je znova otipal vrata, je žalostno povsesil glavico. Vse stene, dasi lesene, so trdne. Niti ene odprtine, niti ena deska ni slabo pritrjena. Poleg tega pa ne pozna prostorov za stenami. Bog ve, če bi ne prišel še v temnejšo luknjo...

Toda malček se je nečesa spomnil: Tam v levem kotu, kjer je kup premoga najvišji, je z glavo zadel ob tram. Kaj, ko bi šel pregledat še strop tam gori? Saj premoga menda ne mečejo v shrambo s hodnika.

Ze se je znova plazil po vseh štirih ob steni proti vrhu kupa, ko je zaslišal pred vrati shrambe tihe korake. Prestrašil se je, obsedel in pogledal proti vhodu, kjer so pridrušeno zajekali tečaji...

Simona je zaščemela svetloba, ki je prihajala iz svetilke prišleca. Spoznal je v njem

— stražarja, branitelja pred Kiang-fujem. Zarek upanja mu je razjasnil dušico, kot jutranja zarja pozlati nebo, in boj kot prej je sklenil poskusiti vse in rešiti p. Pavla.

»Pssst!...« je položil fant prst na usta, priprl vrata in tiho sedel poleg malega ujetnika. »Straža se je zmenjala; prost sem, pa sem prišel k tebi. Kako ti je že ime?«

»Simon sem in moj zavetnik je oni sveti mož, ki je našemu Gospodu pomagal nositi križ. Kaj še nisi ničesar slišal o njem?«

Kitajec je odkimal in pogledal vstran, kakor bi se sramoval, malček pa je bil takoj ves v ognju. Pripovedoval mu je zgodbo Simona iz Cirene, prešel na Jezusa in Martirijo, od Zveličarjevega rojstva pa do smrti in vstajenja... (Dalje prih.)

**Za misijonsko nedeljo se pripravi z Baragovo devetdnevnicco!
Misijonska nedelja naj bo dan molitve in propagande za misijone!**

Beri misijonski tisk: naroči si Misijonski koledar, Katoliške misijone in Cvetje!

Duhovnik v Katoliški akciji

V članku »Po čem spoznamo Katoliško akcijo« smo rekli, da je bistveni znak KA, da je laiška organizacija, v kateri duhovniki, redovniki in redovnice na sploh nimajo mesta. To je tudi popolnoma v skladu s cerkveno ustavo. KA je cerkvena organizacija z laiškim vodstvom pod vodstvom cerkvenega načelstva. Ako bi pa duhovniki imeli mesto v KA, potem bi bili podrejeni laišskemu vodstvu, kar pa zopet ni v skladu s cerkveno ustavo. Duhovniki pa zopet ne morejo voditi KA, ker potem ne bi bila več laiška organizacija, kakršno je hotel imeti papež Pij XI., ki je ovrigel vse pomisleke glede laiškega vodstva, ker je vedel, da bodo laiki tem bolj Cerkev podprli, čim več odgovornosti bodo imeli.

V kakšnem razmerju so potem duhovniki in redovniki (redovnice) do KA, ako ne morejo biti njeni člani? Ali imajo kake dolžnosti do nje?

Ker je KA nenadomestljiva, nujno potrebna, zato je jasno, da morajo vsi verniki, zlasti duhovniki, redovniki in redovnice podpirati papeža in škofo pri uvajanju KA. Dušni pastirji pa morajo smatrati KA »za nekaj, kar nujno spada k njihovi službi« (pismo z dne 24. januarja 1927 kardinalu Petru Gaspariju). Duhovniki, redovniki in redovnice imajo torej dolžnost, da v svojem delokrogu poučujejo vernike o KA in jih vabijo, naj vstopajo v to organizacijo.

Ali pa more biti KA brez duhovnika? Ne. Saj smo že rekli v razlagi, da je KA sodelovanje organiziranih vernikov pod vodstvom cerkvenega načelstva. Cerkevna oblast zato imenuje duhovnike v KA, svoje zastopnike.

Duhovnike imajo ljudje za zastopnike Cerkve, kar pa ni res, kajti noben duhovnik ni sam po sebi zastopnik Cerkve, ampak postane to šele, ko ga cerkvena oblast (n. pr. škof) imenuje. Vzemimo sledeč primer: V Ljubljani smo imeli v letu 1939 kongres Kristusa Kralja. Udeležilo se ga je več narodnosti iz različnih držav. Ali so bili posamezni udeleženci različnih narodov že zastopniki teh? Ali so mogli govoriti v imenu svojega naroda? Ne. Saj niso imeli nikakega pooblastila od svoje vlade za to. Na splošno se pač reče: toliko in toliko narodnosti je bilo zastopanih na kongresu, a pravice, zastopati svoj narod ali državo so imeli samo oni, ki so za to bili od svoje vlade pooblašteni. Še en primer: Ljubljanska Prosvetna zveza je imela vsako leto svoj občni zbor, katerega so se udeleževali tudi zastopniki prosvetnih društev z dežele, mest in trgov. Vsak delegat (zastopnik) je moral imeti od domačega društva posebno pooblastilo, ki ga je na občnem zboru moral pokazati prirediteljem, kajti pravico do glasovanja so imeli le delegati s pooblastili. In to je tudi pravilno. Kam bi prišli, če bi smel vsak zastopati državo ali kako organizacijo, ki le slučajno pride na kak kongres ali občni zbor? Tako duhovniki niso sami po sebi že zastopniki Cerkve (čeprav si ne moremo misliti nobenega duhovnika, ki ne bi zastopal koristi Cerkve), ampak postanejo to šele, ko jih cerkvena oblast imenuje. V verskih društvih imenuje cerkvena oblast duhovnike za voditelje ali dušne pastirje, v organizacijah KA pa imenuje cerkvena oblast duhovnike za svoje zastopnike, ki se navadno imenujejo asistenti; pravila KA za našo pokrajino pa jim preprosto pravijo »duhovniki« (čl. 13 pravil).

In kaj morajo biti po papeževih besedah duhovniki v KA?

»Biti morajo duše organizacij, vir energije, navduševalci za apostolat, predstavniki škofovske avtoritete.«

»Vodstvo in odgovornost prepuščajo sicer laikom, sami pa morajo biti porok, da se bodo načela in navodila, ki jih določi cerkveno načelstvo, zvesto in stalno izpolnjevala« (papež Pij XI. v pismu episkopatu v Kolumbiji z dne 14. febr. 1934).

Te besede so jasne in razumljive, le čudno, da jih nekateri niso hoteli razumeti, drugače ne bi bilo toliko nesporazumljenj glede tega. Šele svetovni požar je spomnil mnoge na papeževe besede in mnogim je bilo žal, da niso takoj v začetku sledili smernicam sv. očeta.

Duhovniki v KA so torej tisti (vsaj morali bi biti), ki oživljajo organizacije KA, ki navdušujejo člane za apostolsko delo, jih vzgajajo h krščanski popolnosti, in ki pazijo, da se apostolsko delo vrši pravilno; sami pa ne vodijo KA. Kjer bi jo pa vodili, tam KA ne bi bila več KA.

Naj navedem še besede sv. očeta našemu škofu dr. Gregoriju Rožmanu, ki je v avgustu l. 1934. v avdijenci predložil sv. očetu tole vprašanje: »Pri nas je dvom, kakšno vlogo igra cerkveni asistent. Nekateri mislijo, da je duhovnik vodnik, voditelj in iniciator pri KA.«

Sv. oče pa je odgovoril: »Ravno to KA ni. Vodstvo imajo laiki. Cerkevni asistent, duhovnik stoji nad KA in je vezni organ med laičkim in hierarhičnim apostolatom. Cerkevni asistent je zato tukaj, da KA ne zaide v napačno smer. Tam, kjer še ni takih laikov, mora seveda duhovnik stopiti na čelo, da take laike vzgoji; toda to je začasno, za začetek.«

Duhovnik vrši v KA torej te-le naloge:

1. je zastopnik cerkvenega načelstva;
2. čuva, da njegova edinica KA ne zaide s prave smeri;
3. skrbi, da se zvesto izpolnjujejo navodila cerkvenega načelstva;
4. oblikuje duše članov KA po krščanskih vzorih, zlasti duše tistih članov, ki bodo voditelji.

Ustavimo se malo pri 4. točki. Asistent naj oblikuje duše članov, to pomeni versko vzgajati. Člani KA morajo imeti globoko versko življenje, drugače ne bodo mogli apostolsko delovati. Globokega verskega življenja pa ni brez verske vzgoje. Za versko vzgajanje pa so po svojem poklicu, izobrazbi in po pooblaščenju Cerkve določeni duhovniki.

Cerkveni asistent, ki je zakonito imenovan, vrši v KA nekako dvojno nalogo; prvo kot zastopnik škofa, drugo kot dušni pastir, ki ga je škof posamezni skupini KA določil. Obe nalogi pa se seveda lepo ujemata, saj je tudi škof dušni pastir škofije (nadpastir).

Te duhovnikove naloge v KA so zelo važne, saj po papeževih besedah KA brez duhovnika »ne more ne pričeti z delom, ne uspevati, ne donášati sadov.«

Ker je duhovnikov že sedaj premalo, da bi vsaka edinica imela svojega asistenta, bo moral posamezni duhovnik biti asistent več krajevnim edinicam. Zato se v prvi vrsti določijo župniki in kaplani. Župnik ali kaplan nista pa sama po sebi že cerkvena asistenta, marveč morata biti za to posebej imenovana.

Za zaključek naj navedem še besede kanonika Cardyna, ustanovitelja belgijskega žosizma, ki jih je govoril duhovnikom: »Imeti moramo zaupanje v delo laičkih borcev. So stvari, ki jih bodo oni bolje opravili kot mi. Njihova naloga ni ista kot naša. Naša naloga je duhovniška, njihova naloga pa je naloga pravega apostola. Mi imamo pri njih vlogo duhovnega očeta. Ko to nalogo izpolnjujemo, ostanemo duhovniki; oni pa bodo mogli zaradi našega vzpodbujanja in s pomočjo milosti, ki jo bodo prejeli po naši duhovski službi, izpolniti nalogo katoliških laikov; skupno pa bomo obojni preobrazili in obogatili Cerkev« (govor z dne 26. julija 1933). (Po Katekizmu Katoliške akcije.)

**Širite „Francišškansko misijonsko zvezo“! Vsak
treferednik bodi njen član!**

Dvojni jubilej p. Bonaventura Resmana. Meseca septembra obhaja p. Bonaventura Resman dvojni jubilej, in sicer 5. septembra zlati redovni jubilej, 20 dni pozneje, 25. septembra, pa 70 letnico svojega rojstva. P. Bonaventura je bil rojen na Gorenjskem, in sicer v Podbrezju. Z devetnajstimi leti je stopil v red sv. Frančiška. Preoblečen je bil na Trsat, in sicer skupno s pokojnim p. Regalatom. To je moral biti čuden par! P. Bonaventura postaven velikan, p. Regalat pa majhen in droban. Novo mašo je pel p. Bonaventura leta 1897. Prvo službo je imel v Nazarih, nato pa je bil več let pri fari Marijinega Oznanjenja v Ljubljani, dokler ni odšel k Mariji Pomagaj na Brezje. Tu je ostal do začetka vojne, skoraj 30 let. Poznajo ga vsi brezjanski romarji, posebno pa duhovniki, saj je bil skoraj ves čas varuh Marijinega svetišča in predstojnik samostana na Brezjah. Bil je večkrat definitior provincije in ljubljanski škof ga je imenoval za svojega svetovalca. V mlajših letih je hodil mnogo tudi na ljudske misijone. Jubilant je namreč izvrsten in praktičen govornik. Včasih je tudi pisal v Cvetje. — K dvojnemu jubileju iskrene čestitke!

Kitajski misijonar P. Baptist Turk — sedemdesetletnik. Dne 29. oktobra 1874 je zagledal luč sveta v Toplicah pri Novem mestu, v frančiškanski red je stopil 16. sept. 1895, v mašnika pa je bil posvečen 28. sept. 1899. Pred 42 leti, in sicer 18. januarja, je stopil na kitajsko zemljo. V vseh teh letih ni niti za malo časa zapustil svojega misijonskega polja, četudi smo v domovini srčno želeli, da bi ga enkrat videli. Na mnogih krajih je p. Baptist z velikimi težavami zastavil misijonski plug v trdo ledino. Kod je vse hodil in deloval, je naše Cvetje sproti poročalo. Danes deluje v okraju Švejan in Penkanhu. Tu je s slovenskimi darovi postavil cerkev Kristusa Kralja, samostan in šolo. Misijonske prijatelje prosimo in spodubujamo, da se vnetega misijonarja spominjajo za njegov jubilej v molitvah, kdor pa zmore, naj pošlje ob tej priliki kak dar za p. Baptistov misijon. — P. misijonarju želimo še dolgega življenja in mnogo jubilejev ter obilo uspeha in njegovem delu.

Fr. Ignacij Erman zlati redovni jubilant. V svetu ga skoraj nihče ne pozna, razen kdor je imel opraviti z njim v poslovnih

zadevah, v samostanu pa ga vsi spoštujemo od patra do klerika in do brata. Tiho pa izredno delavno življenje živi Fr. Ignacij že nad 50 let v samostanu. Ves čas opravlja službo mizarja. Velikanska grmada bi bila, če bi znosili vse predmete skupaj, ki jih je v 50 letih naredil kot mizar. Postal bi pred to grmado tudi umetnik in bi občudoval jubilantovo spretnost in njegovo natančnost ter umetniški čut. Jubilant je dober delavec in še boljši redovnik, ki ima za geslo svojega življenja: Moli in delaj. Tudi v starih letih ne popusti pri nobeni redovni pobožnosti in vaji. Jubilant je star 75 let. Rojen je bil v Kamni gorici. Večino svojega redovnega življenja je preživel v ljubljanskem frančiškanskem samostanu. Svoj zlati jubilej bo slavil na praznik sv. o. Frančiška 4. okt. Jubilantu čestitamo.

P. magister Karol med svojimi. Ne, ni več med svojimi. Vsi njegovi kleriki so oblekli vojaško suknjo in so se razkropili širom slov. zemlje. Kdaj bo p. magister zopet

takole oblastno sedel med njimi, Bog ve. Od časa do časa sicer prihajajo v Ljubljano in v samostan, pa le posamezni. Vojaška suknja se vsem našim mladim prav lepo poda, samo da bi ne pozabili, da so vojaki Kristusovi in da bi se vsi vrnili zdravi na duši in na telesu, pa da bi v nikomur ne zamrl frančiškov ideal, ki ga je vsem p. magister prižgal v mlade duše!

10 letnica cerkve in fare sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Za praznik slovanskih apostolov so za Bežigradom v Ljubljani slavili 10 letnico svoje fare in svoje farne cerkve. Jubilej so obhajali z vso slovesnostjo. Na praznik sam 5. julija je bilo celodnevno čiščenje sv. Rešnjega Telesa. Na Ciril in Metodovo nedeljo pa smo imeli kot pred desetimi leti v svoji sredini svojega škofa gosp. dr. Gregorija Rožmana, ki je imel ob tej priliki cerkveni govor in pontifikalno mašo. Vsebinsko izredno bogata beseda nadpastirjeva je padala kot kleno zrno v srca faranov ter vlivala moč in tolažbo za težke dni. Posebej je izrazil Prezvzišeni željo, da bi dobila cerkev kmalu novo slikano obleko, zlasti da bi bila sprednja stena dostojnejša za slavna farna patrona.

Pri pontifikalni sv. maši so sodelovali: preč. p. provincial dr. Gracian Heric, gen. lektor, frančiškanski gvardian in župnik iz Ljubljane p. Krizostom Sekovanič, definitor p. Karol Dijak, univerzitetni prof. dr. Vilko Fajdiga, župnik Gregor Mali, domači župnik in definitor p. Gabriel Planinšek, nazarski gvardijan p. Ludvik Dovč, katehet p. Kalist Langerhole in kaplan p. Klavdij Okorn. — Farni pevski zbor je med slovesnostjo izvajal M. Tomčevo latinsko mašo Marijinega Srca. Pri orglah je bil skladatelj sam. — Na praznik Marijinega vnebovzetaja pa je pevski zbor priredil jubilejni cerkveni koncert. Izvajali so po večini izbrane točke domačih skladateljev. Tako je minil prvi jubilej mlade in prepotrebne fare za Bežigradom, ki jo je ustanovil p. Kazimir Zakrajšek.

Serafinske zvezde

Bl. Severin Girault (Žirol) — 2. septembra. Rojen je bil v Normandiji in je bil že od mladeniških let vpisan v tretjem redu. Bil je duhovnik, po raznih krajih je vršil svoje poslanstvo, nazadnje v Parizu, kjer je prejel palmo mučeništva s 190 tovariši za časa francoske revolucije 2. septembra 1792. Prvega med vsemi je njega doletela ta sreča, ko je ravno na vrtu molil brevir. Papež Pij XI. ga je 17. okt. 1926 prištel med blažene.

Sv. Roza Viterbska — 4. septembra. Bila je v resnici prezgodnja v svetosti in se je odlikovala v spokornosti, čistosti in ljubezni do revežev. Ze s sedmim letom je hotela živeti puščavniško, zapirala se je v svojo sobico. Ko je bila hudo bolna, se ji je prikazala Marija, jo ozdravila in ji ukazala, naj se obleče v tretjeredniški habit. Mnogo je razpravljala s krivoverci, toliko, da jih je ustrahovala in privedla mnogo ljudi nazaj v Cerkev, ki jo je tedaj preganjal cesar Friderik II. Bila je izgnana, toda pregnanstvo se ji je spremenilo v zmagoslavje. Obujala je mrliča, dajala vid od rojstva slepim, za vero pa je pretrpela tudi ogenj. Ker je niso hoteli sprejeti v samostan, se je po prihodu iz pregnanstva vrnila v domačo celico, od koder je po 18 letih bogata po krepostih in zaslugah šla h Gospodu. Njeno truplo je še zdaj nestrohnjeno.

Bl. Lucija iz Caltagirona — 26. septembra. Ker je hotela biti zvesta poklicu, je zbežala od doma in šla v Salerno. Izpolnjevala je nekaj časa vodilo III. reda, nato pa je vstopila v samostan klaris. Bila je ponižna in je ljubila zatajevanje, posebno rada pa je premišljevala Jezusovo trpljenje. Njeno smrt je Bog poveljal s čudeži. Čiščenje

bl. Lucije sta odobrila Leon X. in Inocencij XII.

Sv. Elzearij — 27. septembra. Bil je plemenitega rodu in je že od nežne mladosti zelo ljubil sv. čistost, ki jo je ohranil z velikim in ostrim zatajevanjem. Poročil se je z bl. Delfino, oba sta nato vstopila v tretji red in se zaobljubila, da bosta živevala v devištvu. Bil je zelo razsipen v razdeljevanju svojega bogastva revežem, ljubil je pravičnost in dobroto v izpolnjevanju dolžnosti, ki mu jih je nalagala njegova služba. Bil je neutrudljiv v molitvi in premišljevanju nebeških reči. Umrl je leta 1323 v Parizu, star komaj 38 let. Urban V. ga je prištel med svetnike.

Bl. Nikolaj — 1. oktobra. Bil je svetni duhovnik. Silno je ljubil samoto in zato živel puščavniško življenje. Na raznih krajih je celo zbiral tovariše. Sezidal je cerkev in samostan sv. Honofrija na Gianicolu. Bil je goreč tretjerednik. Umrl je 1449, čiščenje pa je potrdil Klement XIV.

Sv. Marija Frančiška od petih Ran — 6. oktobra. Rojena je bila v Neaplju in je prav od otroških let naprej premišljevala skrivnosti sv. Evharistije in Jezusovega trpljenja. S sedmimi leti je bila pri sv. obhajilu in takrat se je popolnoma izročila Bogu, tako da pozneje ni nikdar želela zamenjati nebeškega Zenina z zemeljskim. Še zelo mlada se je doma oblekla v tretjeredniško obleko, napravila redovne obljube in pričela življenje trde pokore ter vztrajala v njem prav do svoje smrti. Odlikovala se je tudi v pobožnosti do Matere božje, v ljubezni in ponižnosti. Umrla je leta 1791. Gregorij XVI. jo je prištel k blaženim, Pij IX. pa jo je proglasil za svetnico.

Spominjajte se z darovi frančiškanskih misijonov!

Sveta Terezija Deteta Jezusa

Mala Cvetka je trenutno ena najbolj znanih svetnic. Kako globok vtis mora napraviti na vsakogar, da je naša vrstnica dosegla čast oltarja in je v nebesih ter v Cerkvi ovenčana s krono svetništva. Mala Cvetka je umrla 30. septembra 1897, ko je bila stara komaj 24 let. Njen grob je v Lisieuxu na Francoskem. Svetnica je bila rojena v Alenconu ne daleč od Lisieuxa. Njeni starši so bili dobri in globoko verni ter so tako tudi svoje otroke vzgajali. Ko je bila mala Terezika stara 9 let, so jo starši izročili sestram benediktinkam v vzgojo. V desetem letu je bila od težke bolezni čudežno ozdravljena. Ko je dopolnila 15 let, je dobila od sv. očeta Leona XIII. osebno dovoljenje, da sme stopiti v samostan karmeličank v Lisieuxu. Terezika je namreč brala v sv. pismu: »Če je kdo prav majhen, naj pride k meni!« (Preg 9, 4.)

Zato je hotela Najvišjemu še bolj dopasti, popolnoma se je prepustila z otroškim zaupanjem Bogu kot ljubeznivemu Očetu. Na tem potu duhovnega otroštva je vodila in poučevala po nauku evangelija tudi druge, predvsem novinke, katerih vzgojo je sprejela iz pokorščine, da jih je vadila v redovnih čednostih. Tako je Terezija z apostolsko vnemo oznanjala napuhnjenemu svetu pot evangeljske preprostosti. Poleg tega jo je, kot našega očeta sv. Frančiška, srčno bolelo, da svet tako malo ceni ljubezen božjo in zato se je dve leti pred svojo smrtjo popolnoma predala ljubezni usmiljenega Boga kot žrtev. Kratko za tem je bila Terezija, kot sama poroča, ranjena od plamena nebeškega ognja in ljubezen božja jo je popolnoma povžila. V svetem zamaknjenju je prekipela njena božja ljubezen v besedah: »Moj Bog, ljubim te!« Umirajoč je Mala Cvetka obljubila, da bo neprenehoma dežila iz nebes cvetlice božjih milosti na zemljo. To svojo obljubo je resnično izpolnila z mnogimi čudeži in jo izpolnjuje še danes.

Ako ne postanete kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo!

Bračko Stane:

Oktober

*Čez nas se zavihtel je čas. In je oktober.
Odprle so se nam oči, da smo, veseli
in mladi kot mladost v bogastvu polj, dojeli
kako nam prizanašaš, Bog, naš Oče, ki si dober.*

*Ah, kol otroci smo bili: brez misli smo igrali
predrzne igre v naših grehov slepi mreži,
dajali srcu smo, samo da se razneži
in da pozabi Tebe, ki smo Ti nekoč kadila žgali.*

*Kako Si silen: vso očetovsko ljubezen
kot sonca luč raztrosil brez nevolje
po naših ozkih Si domovih in še v polje
in nisi nič pokazal, da Si hud na nas in jezen.*

*Pa zavihtel se čas je. In zdaj je oktober.
Rodila nam je zemlja — nam so se oči odprle,
objele rožni venec so roké, oči so v Tebe se zazrle:
Odpusti, Bog, naš Oče, ker Si dober... dober...*

Izgubljeni sin

(Dalje.)

Toda oče odpusti tudi temu sinu, kakor je odpustil drugemu.

»Sin moj, ti si vedno pri meni in vse moje je tvoje. Gostiti se in razveseliti se pa je bilo treba, ker je bil ta tvoj brat mrtev in je oživel, je bil izgubljen in je najden.«

Oče je bil prepričan, da te besede zadostujejo, da mu zaprejo usta: »Bil je mrtev in je oživel, bil je izgubljen in je najden.« Ali je treba drugih razlogov? In kateri razlogi bi mogli biti močnejši od teh? Naj je storil, kar je storil. Zapravil je denar z ženskami, razsipal je, dokler je mogel. Zapustil me je brez pozdrava, zapustil me je v žalosti! Četudi je še kaj hujšega storil, je vendarle moj sin. Če bi bil ropal na cestah, moril nedolžne in me še huje razžalil, ne morem pozabiti, da je moj sin, moja kri. Odšel je in se vrnil, izginil je in se zopet prikazal, izgubljen je bil in najden, mrtev je bil in je oživel. Ne pričakujem drugega. In da praznujemo to čudo, se mi zdi pitano tele premalo. Ti me nisi nikoli zapustil. Tebe sem bil vedno vesel; vsi moji kozlički so tvoji. Le zahtevaj jih; vedno si jedel pri moji mizi. Ta pa je bil odsoten toliko dni, toliko tednov, toliko mesecev. Videl sem ga le v sanjah; z menoj ni jedel tako dolgo niti kosa kruha. Ali nimam prav, da se vsaj danes poveselim?

Jezus je tukaj prekinil. Ni nadalje pripovedoval. To tudi ni bilo potrebno. Pomen prilike je jasen in ne potrebuje dodatka. A niti ene lepše zgodbe od te — razen one o egiptovskem Jožefu — niso povedala človeška usta, ki bi ganila tako globoko človeško srce. Razlagalci lahko tuhtajo in se igračkajo, da je izgubljeni sin novi, v preizkušnji bolečine očiščeni človek, modri sin pa farizej, ki se drži starega zakona, a ne pozna ljubezni. Ali da modri sin pomeni judovsko ljudstvo, ki ne pojmuje ljubezni očeta, ki bo sprejel pogana, čeprav se je valjal v umazani ljubezni nevernikov in živel s svinjami.

Jezus ni zastavljal ugank. Ob koncu prilike je sam dejal, da je v nebesih večje veselje nad enim skesanim grešnikom kakor nad vsemi pravičnimi, ki se ponašajo s svojo navidezno pravičnostjo, nad vsemi čistimi, ki se ponašajo s svojo zunanjo čistostjo, nad vsemi gorečnejši, ki skrivajo srčno dušo z vidnim izpolnjevanjem zakona.

Resnično pravični bodo sprejeti v kraljestvo: a zanje ni šlo. Zaradi njih ni bilo treba vzdihovati in se veseliti. A za onega, ki je bil na robu propada, ki je moral veliko trpeti, da zgradi novo dušo, da zmaga v sebi zver, ki je moral pošteno zaslužiti svoje mesto in se odreči vsej svoji preteklosti, da ga ohrani, za onega se bodo razlegale pesmi hrupnega veselja.

»Kdo izmed nas, ki ima sto ovac in eno izmed njih izgubi, ne pusti devetindevetdesetih v puščavi in ne gre za izgubljeno, dokler je ne najde? In ko jo najde, jo zadene vesel na svoje rame. In ko pride domov, skliče prijatelje in sosede in jim pravi: »Veselite se z menoj, zakaj našel sem svojo ovco, ki je bila izgubljena.«

»Ali katera žena, ki ima deset drahem, če izgubi eno drahmo, ne prižge svetilke in ne pomete hiše in skrbno preišče, dokler je ne najde? In ko jo najde, skliče prijateljice in sosede in jim pravi: Veselite se z menoj, zakaj našla sem drahmo, ki sem jo bila izgubila.«

A kaj je ovca proti oživiljenemu sinu, proti rešenemu človeku? In kaj je drahma proti izgubljenцу, ki najde svetost?

ALBANSKA MLADENKA

»Nesramna ženska! Tako se torej norčuješ iz duhovnika Najvišjega! S takimi nizkotnimi in sramotnimi sumničenji pljuvaš name! Da — ljubim Lelo — vidiš, kako izgovarjam njeno ime pogumno in prostodušno, ne da bi zardel, ne da bi upognil glavo — naravnost govorim — vpricho Boga — pred teboj — pred vsem svetom — ljubim brezmadežno dušo nedolžne Kristusove neveste, kakor ljubim svojo dušo, ljubim jo kakor dobro drago sestro, kakor cvetlico polja — toda brez sleherne umazane misli, jasno in čisto kakor sonce je moje nagnjenje do nje, je njeno otroško zaupanje do mene!«

Carovnica se je hudobno zarežala.

»Ne reži se, vražja ženska, ali pa te zbijem v tla, kakor gotovo mi Bog pomagaj!«

Grozeče je vzdignil pest. Carovnica je skočila nazaj in zavreščala:

»Ha — drznil bi se udariti žensko, žensko brez orožja in brez brambe, udariti v njeni lastni hiši! — Toda — zmotil si se, Bora le ni čisto brez brambe, o tem se prepričaj na lastni koži!« In obrnila se je k volku, ki je z naježeno dlako in z zobmi šklepetajoč stal poleg nje, ter zavpila: »Zgrabi, Drak!«

Kakor da je zver čakala samo tega hipa, samo tega povelja, se je prihulila, potem pa v silnem loku planila preko kože in čez ogenj na duhovnikovo grlo.

Mavricij je spoznal nevarnost, vedel je, da gre za življenje in smrt, vendar pa se niti malo ni ustrašil. Skočil je korak nazaj in korak vstran, volku se je skok ponesrečil in priletel je na tla. V tistem trenutku pa mu je že treščila na lobanjo patrova stisnjena pest.

Mavricij je bil močan, izredno močan, to je že pogosto dokazal, tudi nehote in ne da bi se ponašal. Pater Anastazij mu je rekel »niri celikut« ali »jekleni mož.« To izredno moč pa mu je v tem trenutku pravična jeza še podvojila, podesetorila, moč in jeza pa sta dali pesti tolikšen zagon in silo in težo, da je udarila kakor železno kladivo. Res trde lobanje ni zdrobila, a volku je bilo, kakor da ga je zadela strela, tresel se je, rep stilnil med noge in opotekel se je nazaj, a še vedno prestrašeno gledal svojega sovražnika. Pri umiku je zašel v ogenj in prevrnil lonec, da se je kosilo zlilo v plamene. Ožgan in oparjen je otožno cvilil in tulil, se skril v skrajni kotiček bajte in obležal.

Bori je zaprlo sapo. Nenavadni dogodek jo je tako prestrašil, da je bila kakor omamljena in je zmedeno buljila nekam naprej — potem pa jo je zgrabila nova groza — divjak bo zdaj planil nanjo in jo ubil! Vzdignila je roki kakor v obrambo — toda do nje njega ni bilo! Skozi pajčolan, skozi smrdeči dim ugašajočega ognja je samo še videla, kako jo je strašni menih dolgo in neizrekljivo prezirljivo gledal, potem pa je počasi in umerjeno odšel iz starega mlina.

15. Pater Mavricij v stiski

Pater Anastazij je bil danes pri preprosti večerji slabe volje. Imel je čez dan vsakovrstne nevšečnosti, tudi pismo je prejel, ki mu njegova vsebina ni bila posebno prijetna — a vse to bi dušnega miru duhovnemu gospodu ne

motilo toliko, da bi bil nezadovoljen, pač pa se je slabo počutil. Ni mu bilo všeč, da je sam, ni mu bilo všeč, da se pater Mavricij še ni vrnil, čeprav je bil obljubil. Ni mu bilo prav, ker mladi pater ne drži besede, a ni šlo za tistih nekaj ur več ali manj, ampak župnik Kriezev je bil mož natančnega reda in je tudi pri Mavriciju kljub njegovi mladosti opazil isto hvalevredno lastnost. Bil je točen kakor dobra ura in na njegovo besedo si se mirno lahko zanesel. Zdaj ga je župnik prvič moral čakati, Mavricij ni prišel k večerji. To pa je starega gospoda dražilo.

»Gjerg!« je poklical.

Sluga je prišel.

»Ali patra Mavricija še nisi videl?«

»Ne, videl ga nisem, pa vendar mislim, da je že doma, gori v svoji celici. Slišal sem, kako se je zaprlo okno, bilo je zgoraj, to more biti samo pater Mavricij.«

»Pojdi pogledat, če je gori, morda mu ni dobro. Povej mu, da je čas za večerjo že minil.«

Gjerg je odšel in se kmalu vrnil s sporočilom, da je mladi gospod v sobi in mu ni nič; pač pa je utrujen in ker ni lačen, naj mu župnik oprostí, ker misli še brevir opraviiti, nato pa iti takoj počivat.

Župnik je nezadovoljno zmajal z glavo ter začel s prsti bobnati po mizi, kar je bilo vedno slabo znamenje, da mu nekaj ni prav. Naenkrat pa je prenehal, udaril s pestjo po mizi, da je zabobnelo in so krožniki in steklenice začeli plesati, potem pa se na vse grlo zasmeljal, čemur se je Gjerg na vso moč začudil. Župnik se je spomnil šaljive grožnje, ki jo je včeraj izrekel Mavriciju — da si bo namreč ves lovski plen dal speči na svojih plečih. No, Nimrod je res imel smolo, vrnil se je praznih rok in zdaj ga je sram, da bi se pokazal! — »Kakšen velik, dober otrok!« si je veselo mislil pater Anastazij in rekel slugi:

»Pojdi spet gor in patru Mavriciju povej, da ga lepo pozdravljam. Če ima še brevir, naj ga le kar naglo opravi — da bi pa zgodaj hodil spat, iz te moke danes ne bo kruha; naj je lačen ali ne, truden ali spočit, dol mora priti in konec besedi! Moram še z njim govoriti.«

Gjerg je odšel in naročilo izvršil. Takoj se je vrnil in povedal, da pater Mavricij kmalu pride. In res je preteklo komaj četrť ure, pa je bil doli.

Stopal je počasi in nerad, kar je predstojnika strašno zabavalo, saj je iz njegove pobitosti in žalostnega obraza jasno spoznal, da je lovec imel smolo.

Anastazij mu je torej zaklical: »Od kdaj pa je navada, da se Nimrodi skrivajo, če se vrnejo z lova, namesto da bi govorili o svojih podvigih, uspehih, o plenu? Saj so po navadi še preveč zgovorni in od svojih poslušalcev zahtevajo veliko vero. Nič se ne izmikaj — lepo se usedi in pripoveduj! Pri velikem Bogu, rad bi se mi izmuznil in si greš izmišljat neumni izgovor, da si truden! Doslej še nikoli nisi priznal, da si utrujen! Kako pa je bilo takrat v Skadru, pred štirimi tedni, a? Nisi mi povedal, a sem le žvedel. Tja grede si jahal — dobrih trinajst ur in po kaj slabih potih — potem pa si še tri ure sedel pozno v noč v obednici in igral šah! Torej se kar lepo usedi in pripoveduj, danes te ne izpustim! A najprej še povej: kakšno pečenko bomo imeli jutri: srnji hrbet, medvedje tace ali še večje slaščice? Lahko si misliš, da sem radoveden. Že zato, ker se moram vendar pripraviti, koliko vročine bo moral prenesti moj hrbet — kajti najin dogovor drži, ali ne?«

Ubogemu Mavriciju je bilo strašno pri sreč. Še so v njegovi duši močno odmevali dogodki tega dne, spet je v duhu bil na Čafiku in se boril za blo-dečo človeško dušo, spet je stal v starem mlinu pred grozotno žensko, še so mu v ušesih neusmiljeno donele njene žaleče in smešče besede, gledal je

volka, kako je planil nadenj. In prav nata napad ga je še posebej opominjala ostra bolečina v roki, ki je bila zatekla in jo je le s težavo premikal.

Zdaj pa sedi tu in mora hočeš nočeš prenašati šale svojega predstojnika — še braniti se ne sme, saj resnice ne sme izdati! Z vso silo se je moral premagati, da je vsaj odgovoril:

»Gospod, tvoj hrbet se bo danes izmazal, žal nisem prinesel nobenega plena.«

Rekel pa je to s tolikšno zadrego in s tako obupanim obrazom, da se je moral pater Mavricij glasno zasmejati:

»Hahaha, ali ti nisem naprej povedal? Toda, ljubi moj, to priznanje še ne zadostuje — moraš še dalje pripovedovati, da imajo zajci, jazbeci, srne, medvedi po štiri noge in zato bežijo, da imajo ptiči krila in da nobena žival ne mara mirno počakati, če kdo slučajno nanje ustreli!«

Stari gospod bi se bil še dalje šalil, če bi ne bil opazil, kako pobit je pater Mavricij. Zdaj se je bolj zresnil in začel govoriti o drugih stvareh.

»Ves dan sem bil sam in bi rad malo pokramljal. Kar povej, kod vse si hodil. Ne bom se smejal, čeprav bi mi povedal, da si na deset korakov zgrešil najlepšega zajca ali pa — domačo svinjo imel za divjega merjasca!«

Pater Mavricij je zdaj povedal resnico, da je bil na Čafiku.

»In nisi dobil nobenega skalnega jereba? Saj jih je vendar ravno tam gori največ!«

Spet je mladi menih po pravici odgovoril, da ni nobenega videl.

Pater Anastazij je zmajal z glavo:

»Si pa že moral imeti vse drugačne stvari v glavi, morda botaniko ali pa svoje kamne! Dejal bi, da jih je tvoja lovska torba polna kakor zmerom; no, sem uganil?«

Mladi frančiškan se je v zadregi samo nasmehnil.

»In potem, kam si šel potem? — Saj mi vendar ne boš pravil, da si ves ljubi dan ostal vrh Čafika!«

Ceprav so vprašanja bila še tako dobro mišljena, so postala Mavriciju prava muka. Če bo šlo tako naprej, bo moral vse izdati, dasi je odločno sklenil, da bo molčal. Izmikajoč se je odgovoril:

»Nato sem odšel v dolino Fandija.«

»In potem? — Pa kaj je to, da danes nič ne kadiš? Morda sploh nimaš tobaka in papirja? Na, izvoli!« Porinil je pred patra Mavricija svojo dozo.

Mavricij je že hotel seči po njej, pa se je spomnil boleče desnice, ki mu ne bo dovolila, da bi si sesvaljkal cigareto.

»Hvala,« je rekel v zadregi, »danes sem že dosti kadil.« To pa ni bila resnica — tenkovestni menih je zardel nad lastno lažjo in se skušal popraviti: »Tvoj tobak je precej močan.«

»Pri velikem Bogu! Od kdaj pa to opažaš? Danes prvič! — Toda...«

Naenkrat je pater Anastazij utihnil in se zresnil. Rdečico svojega podložnika si je razlagal kot skrito upornost — morda ali pa prav gotovo zaradi šal, ki si jih je dovolil nasproti njemu.

»Mladič! Danes prvič opažam na tvojem značaju nekaj neljubega in mučnega! Ali more žaliti dobro mišljena šala predstojnika in starega moža? — Samo malenkostni ljudje se čutijo užaljene in se kujajo. — Naj te morda prosim odpuščenja?«

Mavricij ni odgovoril, ampak je z bolno roko segel po tobačnici, jo z levico odprl, vzel papir in tobak ter si jel zvijati cigareto. Pogumno je stisnil zobe in bolečino zatajil — pa ves pogum mu ni pomagal, otečeni in otrpli prsti mu niso služili in cigareta se ni posrečila.

Župnik je sprva le površno gledal; ko je opazil brezplodne napore, je postal pozoren in že videl, da je roka otečena in vsa trda.

»Nekaj si naredil! Zakaj pa ne poveš? Pokaži mi roko!«
»Oh, saj ni nič, samo neznatna praska — padel sem — ne — hotel sem reči — — močno sem ob neko stvar zadel...«

Naprej Mavricij ni mogel. Od sramu je vroče zardelo njegovo čelo in lica, oči pa je povesil. Tako zoprna mu je bila vsaka laž! Še tega ni zmoget, da bi našel kak verjeten izgovor — resnice, ne — resnice vendar ni mogel povedati!

Hotel je bolno roko odtegniti, da je predstojnik ne bi videl, a bilo je že prepozno. Pater Anastazij jo je pograbil, jo krepko držal in jo preiskoval kakor kak izkušen zdravnik. Vsi prsti so bili enakomerno zatečeni, otok pa je segal že na laket. Spodnji del roke ob mazineu je bil s krvjo podplut in zasinel. Zdravnik je zmajal z glavo, Mavricija ostro pogledal in rekel:

»To ni praska, tudi ne prihaja od padca, in nisi se ne oplazil ne kaj sunil. S stisnjeno pestjo si na nekaj udaril, ta udarec pa je moral biti nenavadno močan, ker so krvne žilice počile, vsa roka in še laket pa sta zabrekla.«

Nobene besede ni več rekel, ampak vstal in odšel, mladega frančiškana pa pustil v najhujši zadregi.

Kaj naj bi Mavricij zdaj storil? Z bridkostjo je spoznal, da le še malo manjka, pa bo izdal skrivnost, ki jo je hotel na vsak način ohraniti zase. Poznal je trdno, železno voljo svojega predstojnika, ki ne bo odnehal, dokler vsega ne izve. — Vsega? — No, zgodbo o volku mu že lahko izda. — Tedaj bo pa tudi moral priznati, da je bil pri čarovnici! — Navsezadnje tudi to lahko prizna. — Anastazij pa bo hotel tudi vedeti, zakaj je šel k nji. Zaradi Lele? Oh ne, tega nikoli in na noben način ne pove! Tega priznanja mu ne sme iztrgati nobena sila! — No, bo pač rekel, da je šel k starki zato, ker je to že dolgo nameraval, in jo je hotel kakor koli spreobrniti. — Pa tudi tega priznanja ne bo izdal prostovoljno, samo kos za kosom naj mu ga župnik izpuli, in morda niti ne bo treba vsega povedati, župnik bi se utegnil zadovoljiti že z nekaj podatki.

Komaj je tako sam pri sebi sklenil, že se je vrnil pater Anastazij. Nesel je steklenico in zavojček platna. Usedel se je zraven Mavricija, razvil platno, odtrgal košček in ga skrbno zganil, ga zmočil z nekaj kapljami iz steklenice, položil na bolne prste ter nad njimi spretno pritrdil večji kos platna.

»Tako, to je zdaj opravljeno. Arnika dela na zmečkanem mesu čuda, samo obkladek moraš večkrat premenjati, jutri bom pa pogledal, kako gre. Zdaj moram samo še izvedeti, kje si to iztaknil. Hočem vedeti. Pripoveduj — in sicer počasi, lepo po vrsti in ničesar ne zamolči! Kje sva že nehala? — Prišel si v dolino Fandija — zdaj pa nadaljuj — samo to si zapomni: klavrn in neumesten napuh je, če se kdo sramuje svoje napake priznati. Pravi celi možje se smejejo, če jim kdo očita napako, jo še celo sami radi povedo, kajti to jih dela ne manjše, ampak večje, ker pokažejo, da imajo tudi krepst ponižnosti. Zdaj pa le pripoveduj!«

»Prekoračil sem Fandi, šel ob njem navzdol do prvega potoka, ob njem sem odkril stezo in se po nji vzpenjal v goro.«

Pater Anastazij je postal pozoren in je primaknil stol, da bi bolje slišal.

»Si šel v goro, da bi lovil?«

Mavricij je vprašanje preslišal in nadaljeval:

»Steza pelje skoraj ves čas ob potoku, je zelo strma in naporna — vzpenjal sem se in vzpenjal, pa nobene divjačine nisem videl.«

»Da, in potem?«

»Šel sem pač naprej — in —«

»Prav, prav, in potem?«

Bila je kruta igra, kakor da bi se igrala mačko in miško. Izkušeni župnik je že uganil, kaj bi mladi rad zamolčal. Torej vendarle, si je mislil, torej

vendarle! Drznil se je, navzlic njegovim svarilom je šel k nji, bil premagan, zdaj pa se vrnil osramočen in pobit! Prav mu je! — Pa vendar si je moral priznati, da mu ta nemodra vnema za duše ugaja, zato je svojega tovariša le še više cenil. Da Mavricij svoj poraz nerad priznava, sicer ni prav, vendar pa je umljivo in kar opravičljivo. Anastazij se je sam pri sebi smejal, ko je videl, kako postaja mladi in neizkušen^{ih} gorečnik vse bolj zmeden, kako rad bi odrinil trenutek, ki pa vendar enkrat mora priti, da prizna svojo pot k čarovnici. Neusmiljeno in kakor da ga radovednost priganja, je pritiskal na Mavricija in mu kar naprej zastavljal isto vprašanje:

»In potem?«

»In potem — sem prišel do starega mlina.«

»Tako, tako, in ker si bil truden, si najbrže stopil v bajto in se spočil, morda tudi izpil čašico kave, če namreč v bajti sploh kdo stanuje, o čemer pa dvomim, kajti nobene družine ne poznam, ki bi stanovala gori v gorah.«

Pater Anastazij je ostro gledal svojega tovariša in se pasel na njegovi zadregi. Videl je, kako v Mavriciju vre, kako se krivi in zviija, kako se mu rosi čelo in si ga z drhtečo levico briše. Naenkrat pa je zbral vso svojo voljo in se odločil:

»Gospod, vse nič ne pomaga. Jasno in pošteno priznavam, da tja gor nisem zašel kar slučajno, ampak sem namenoma potoval v stari mlin in k čarovnici. — Da, hotel sem starko obiskati navzlic temu, da si mi ti odsvetoval in me svaril. Če sem ravnal napak, mi oprosti!«

(Dalje prihodnjič.)

GOLOBIC PETER:

Od kod nezadovoljstvo?

Skoraj bi lahko trdili, da sta nezadovoljstvo in nevoščljivost vzrok vsemu zlu na svetu.

Ako bi hoteli zlo odpraviti, bi morali najprej iz naših src pregnati nezadovoljstvo in nevoščljivost, ki sta povzročiteljici vsega hudega na svetu.

Iz nevoščljivosti je Kajn ubil svojega brata Abela, kralj Savel preganjal Davida, iz velike nevoščljivosti in zavisti so Judje križali Sinu božjega. In tudi današnje veliko stisko, kakršne ubogi slovenski narod še ne pomni, je rodilo nezadovoljstvo.

Na svetu naj zavlada enakost in izginilo bo vse nezadovoljstvo, pravi moderni reformatorji, preroki novega reda.

Moji dragi, take enakosti ne bo nikoli na svetu. Jezus Kristus je bil brez dvoma najsocialnejši človek na svetu (Bog in človek), pa ni v svojih govorih nikoli propagiral enakosti kot predpogoj za zadovoljstvo in srečo na zemlji in za doseg večnega življenja v nebesih.

In tudi v takratni dobi niso bili vsi ljudje enaki. Na eni strani so se ljudje kopali v izobilju, na drugi strani pa so reveži umirali od gladu. Povrh je še v Palestini vladal kruti Rimljan — tujec, tlačitelj.

Jezus pa ne rohani proti okupatorju, se ne pridruži uporniškim četam, ki so se skrivale po gorah, ne hujska ljudstva k upor, k nepokorščini, temveč hodi iz kraja v kraj in oznanjuje evangelij. Ljudstvo uči, da naj izpolnjuje božje zapovedi, naj se ljubi med seboj, naj stori dobro tistemu, ki mu hoče hudo, naj celo ljubi svoje sovražnike. To je bil za Jude, posebno za farizeje in pismarje, kaj nerazumljiv nauk. In Jezusu Kristusu bi gotovo ne bile sledile tolikšne množice, ko ne bi bil svojega nauka podprl z mnogimi čudeži.

Ali ni čudno, da so ga najprej razumeli ubogi, neuki ljudje? Farizeji in pismarji pa, ki so skoraj na pamet znali sv. pismo Stare Zaveze, ki so poznali vse prerokbe o Mesiju, ga niso razumeli, ker ga niso hoteli razumeti.

Jezus jim je bil preubog, svoje znanosti ni črpal iz njihovega vira, ni se jim prilizoval ali laskal, marveč jim je javno očital njihove napake in njihovo nevero, kar jih je najbolj bolelo.

Dokler bo svet stal, bo vladala tudi neenakost med ljudmi in med narodi. Saj tudi v naravi, katero nam nekateri tako radi stavijo za zgled, ni enakosti. Poglejte cvetice na travniku! Ali so vse cvetice enake, ali so vse trave iste vrste? Ali ni prav ta raznolikost, ki razveseljuje človeka? In kaj bi bilo, če bi gozdovi obstajali samo iz ene vrste dreves? In da bo zgled še bolj prepričljiv, naj naveden še »enotno« hrano! Še najbolj okusne jedi se človek naveliča, ako jo dobiva dan na dan.

Tudi ljudje nismo vsi enaki: eni so nadarjeni, drugi manj nadarjeni, tretji so leni, četrty marljivi, drugi zopet slabotni itd.

Če bi danes razdelili vse dobrine sveta na enake dele, ali mislite, da bi bilo s tem socialno vprašanje že rešeno? Kaj še! Že drugi dan bi morali zopet deliti, ker eni bi zapravili svoj delež, drugi bi si pridobili novega. Pridnejši in varčnejši bi pridobivali, leni in zapravljivi pa izgubljali.

Taka rešitev je torej nemogoča in neizvedljiva. Neizvedljivo je tudi izenačenje plač. Inženir naj ima tolikšno plačo kakor navaden delavec, oni, ki ima zelo odgovorno službo, naj prejema toliko kot oni, ki ima manj odgovorno službo, starejši toliko kot mlajši itd. To vse je utopiya. Kdor ima višjo izobrazbo in je zanjo več žrtvoval in ima odgovornejšo službo, ima tudi pravico do višje plače; kdor ima nižjo izobrazbo in manj odgovorno službo, ne more zahtevati, da bi bila njegova plača enaka onemu, ki ima višjo izobrazbo in odgovornejšo službo.

Kar pa se mora zahtevati, je, da bodi vsak tako plačan, da bo mogel pošteno preživljati sebe in svojo družino. Tudi prevelike razlike ne bi smelo biti med plačami nižjih in višjih.

Naj vam navedem značilen zgled:

Župnik nekje na deželi je imel organista, ki je prejemal 1000 lir mesečne plače, in tlačilca meha, ki je dobival mesečno 500 lir.

Zadnjega so ljudje nahujskali, rekoč: »Ali si neumen, da garaš za tako ušivo plačo! Organist samo skače s prsti po tipkah in se niti malo ne poti, a prejema 1000 lir, ti pa, ki delaš z vso paro, dobivaš komaj polovico. Ali ne veš, da bi organist brez tebe sploh ne mogel igrati?«

Tlačilcu je bilo to jasno ko beli dan in ne bodi len, jo ubere takoj h gospodu župniku in zahteva energično zvišanje svoje plače.

Gospod župnik ga mirno posluša, potem pa reče: »Dobro, zvišal ti bom plačo, a pod enim pogojem.«

»In ta bi bil?« vpraša veselo tlačilec.

»Da od nedelje naprej prevzameš igranje v cerkvi, organist bo pa prevzel tvojo službo.«

Tlačilec osupne in pravi:

»Gospod župnik, saj jaz vendar ne znam igrati na orgle!«

»No, vidiš,« mu reče gospod župnik, »potem ti pa tudi plače ne morem zvišati. Organist lahko prevzame tvoje mesto, ti pa njegovega ne moreš, ker se nisi učil. On dobiva plačo po svoji sposobnosti, ti pa po svoji. Njegova služba zahteva večje znanje, tvoja pa nobenega.«

Tlačilec je razumel, se oprostil in odšel.

Kje tiče vzroki nezadovoljstva? V nas samih, v nevoščljivosti. Ker smo nevoščljivi, zato smo tudi nezadovoljni. Bodimo zadovoljni s tem, kar imamo,

in ne želimo si tega, do česar nimamo pravice, česar doseči ne moremo. S tem seveda ni rečeno, da ne bi smeli stremiti za izboljšanjem svojega gmotnega položaja. Kar morem poštenim potom doseči, je dovoljeno in pravično.

Ne smemo pa samo gledati na one, ki so v gmotnem oziru na boljšem, temveč glejmo na one, ki so na slabšem.

Revež v siromašni koči je često zadovoljnejši kot marsikateri bogataš, ki ima vsega v izobilju.

Sreča in zadovoljstvo torej ne zavisita od množine materialnih dobrin, temveč imata svoj izvor v naši notranjosti. Največji revež je lahko srečen in zadovoljen, največji bogataš pa nesrečen in nezadovoljen. Ali ni največ samomorov med bogatini in najmanj med reveži?

Bodimo torej nosilci in oznanjevalci sreče in zadovoljstva in preobrazili bomo svet!

P. Teofil dr. Harapin. — Zagreb. Iz Zagreba smo dobili vest, da je v frančiškanskem samostanu umrl p. Teofil dr. Harapin, univerzitetni profesor na zagrebški bogoslovni fakulteti. Pokojni je bil doma iz Klanjca ob Sotli prav pri slovenski meji in je govoril gladko slovensko. Pred leti je bil generalni vizitator naše slovenske frančiškanske provincije. Dalje časa je bil profesor na univerzi sv. Antona v Rimu. Bil je dvakrat provincijal zagrebške provincije in je opravljal mnoge druge redovne odgovorne službe. Zadnja leta je bil profesor na zagrebški univerzi. R. I. P.

Fr. Amat Gabere O. F. M. — Ljubljana. Dne 14. julija je umrl v Ljubljani najstarejši slovenski frančiskan Fr. Amat Gaberc. Bil je v 92. letu svojega življenja. Pokojni je bil močna gorenjska korenina, rojen je bil namreč v Tržiču. V samostan je prišel zelo pozno, ko je imel že nad 50 let. Pa ne kot bi se bil življenja naveličal, temveč ker je moral skrbeti za svoje starše. Hrepenenje po samostanu je pa nosil v svojem srcu že od nežne mladosti. Ko je prišel v samostan, so mnogi rekli, da je prišel v samostan samo umret, pa je nad 40 let neumorno delal za samostan. Bil je izučen čevljar, mnogo pa je hodil po farah in zbiral miloščino za samostan. Povsod so ga poznali in tudi spoštovali. Čudovito lepo se je oklenil redovnega življenja in je bil globoko zasidran v Boga. V delu, v molitvi in v trpljenju se je izbrusil kot kristal. Na smrtni postelji je rekel nekemu svojemu sobratu: Ne veste, kak nebeški mir čutim v svojem srcu! Saj

je bilo vse njegovo življenje tako mirno, tako naravno. Rad bi še bil videl pred smrtjo svoj ljubljeni Kamnik, kjer je preživel večino svojega redovnega življenja, pa se je vdal in rekel: »Pri Sv. Križu bom počival.«

Na praznik karmelske Matere božje smo ga pokopali. Pogreb je vodil preč. p. provincial dr. Gracian Heric. Med pogrebi je bilo največ duhovnikov, ki jih je pokojni tako spoštoval. Dobri fr. Amat, počivaj v miru, pa v nebesih prosi za nas, da pridemo srečno za teboj!

VLADIMIR TOMINEC:

Rada bi prestopila v višji razred, pa nimam denarja, da bi vplačala razliko za nazaj. Ali bi se dalo to kako drugače urediti?

Skoraj vsakodnevno prihajajo v našo pisarno člani in članice s tem vprašanjem. Da ustrezemo mnogoštevilnim prošnjam, je bilo po daljšem razmisletju sklenjeno sledeče:

1. Vsak, kdor hoče prestopiti v višji razred in šele od dneva prestopa dalje plačevati višje prispevke, lahko to napravi, vendar pa more to storiti le enkrat in to zato, da ne bi nastala kaka pomota v naših kartotekah. Kdor koli bi plačal ob prestopu v višji razred vso razliko za nazaj, lahko prestopi večkrat. Poudarja se torej, da lahko prestopi samo enkrat v višji razred le oni, ki bi plačeval višje prispevke od dneva, ko prestopi v višji razred. Vsak, kdor bi hotel tako prestopiti v višji razred, mora pri vplačevanju mesečnih prispevkov prinesiti s seboj polico, da se vpiše na njej dan prestopa, v kateri višji razred prestopi, in pa plačati za stroške in delo 2 liri za prestopnino.

2. Vsak, kdor koli bo prestopil v višji razred in plačeval višje mesečne prispevke šele od dneva prestopa dalje, bo moral te višje mesečne prispevke plačevati najmanj skozi pet let. Pred potekom petih let se višje vplačani mesečni prispevki pri odmeri stalnega mesečnega zneska ne bodo upoštevali. Torej, če bi kdo postal onemogel in bi hotel prejemati stalni mesečni znesek ali sicer po dopolnjenih splošnih pogojih postal upravičen prejemati stalni mesečni znesek pred potekom petih let, odkar je začel plačevati višje mesečne prispevke, temu bo vrnjena brezobrestna razlika med višjimi in nižjimi vplačanimi prispevki in se bo smatralo, kakor da ni nikdar prestopil v višji razred. Smatralo se bo, kakor da je skozi vso dobo plačevanja vpisan v istem razredu.

Kadar bo član ali članica po preteku petletne dobe vplačevanja višjega mesečnega prispevka postala po splošnih pogojih upravičena prejemati stalni mesečni znesek, tedaj se bo vplačevanje višjega mesečnega prispevka upoštevalo pri določevanju višine stalnega mesečnega zneska, ki ga bo upravičenec odnosno upravičenka prejemale do konca svojega življenja.

3. V svrhu čim večjega olajšanja tega plačevanja pa more vsak, kdor želi na gornji način prestopiti v višji razred, plačati nekaj višjih prispevkov za nazaj, nekaj pa lahko plačuje sproti. Tako je vsakomur omogočeno, da doseže čimprej najmanjšo predpisano dobo petih let vplačevanja višjih prispevkov. Vendar pa se more plačati za nazaj samo naenkrat skupno in ni mogoče plačevati v obrokih. Primer: Nekdo želi prestopiti v višji razred in bi rad plačal dve leti za nazaj, za nadaljnja leta pa bi plačeval sproti. Ta mora torej plačati znesek za dve leti za nazaj naenkrat skupno z obrestmi vred, naprej pa lahko plačuje, kakor hoče in kakor mu je možno.

4. Pripominja pa se, da v nižji razred lahko prestopi vsakdo vsak čas brez kakršne koli omejitve.

Komur koli iz teh vrstic ne bi bilo kaj jasno, naj se obrne pisмено ali osebno na pisarno Podpornega odseka III. reda v Frančiškanskem prehodu v Ljubljani ter bo prejel nadaljnja pojasnila.

Hišni oltarček

V mnogih naših družinah imajo hišne oltarčke, ki so posebno okusno okrašeni zlasti v Marijinih mesecih maju in oktobru ter za Marijine praznike. Lepo je, če Mariji prinašamo v dar svežih cvetlic. Večkrat pa to ni mogoče in sveže cvetje traja premalo časa. Tretjerednica si je sama priredila domači oltarček, ki ga kaže slika. Oltarček si lahko vsak ogleda pri Sv. Jakobu v Ljubljani, Ulica na grad 7. Tretjerednica **Jerica Starkel** je bolna in boste tretjeredniki storili dobro delo, če boste pri njej naročili takega okrasja za svoje domače oltarčke.

Zahvala

Anica Gaber iz Preserja pri Radomljah se zahvaljuje sv. Tereziji Deteta Jezusa za zadobljeno dušno zdravje.

Na samostanski porti pri frančiškanih v Ljubljani

je na razpolago

tretjeredna literatura:

- »Priročnik«, vezan 7 lir, nevezan 5 lir.
- »Bogat zaklad«, serafinski rožni venec, 2 liri.
- »Ob tihi uri«, informativna brošurica o tretjem redu, 2 liri.

Frančišek ubog in ponižen stopa bogat v nebesa

ANTON SFILIGOJ - LJUBLJANA

poleg franč. cerkve ~ **FRANČIŠKANSKA ULICA** ~ ima vedno na zalogi

DEVOCIJONALIJE: Križe (razpela) lesene in kovinaste s podstavkom ali take, da se pritrdijo na steno. Poleg tega nudim primerne svečnike. Kipe v višini od 20 cm do 150 in 200 cm. Syetinjice iz aluminija in posrebrene (alpaka-srebro). Rožne vence domačega izdelka. Podobice, za 100 od Lir 4'— naprej, in druge nabožne predmete za darila.

MOLITVENIKE, SLIKE, PISARNIŠKE POTREBŠČINE: Šolske zvezke, peresa, vse uradne listine, kuverte, črnila, risalno orodje, tuše, risarske glavne papirje, blagajniške in druge trgovske knjige, nalična peresa, tintnike, pisalne garniture, pisemski papir itd.